

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590



A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i n i r e k

1967. december 12.

db 1. gyűjtemény-gyarapodás a szépművészeti muzeumban

i tf/lk-ju sr la

1967. december 12.

méreteiben a gyűszűnyi nagyságuaktól a sok négyzetméter felületű műtárgyakig többszáz - kerekén 650 - félé gyműtárgy került az idén a szépművészeti muzeum európa-hírű gyűjteményébe. az új szerzemények javarészt vásárlások útján jutnak a muzeumba, de nem ritka az ajándékozás sem. a szépművészeti-nek külön vásárló bizottsága van, tagjai nemcsak a muzeum tudományos munkatársai, hanem országos hírű műtörténészek közül kerülnek ki. részükre a legigéretesebb szerzeményezési akciókat minden évben a báv-árverések, nyilvános műtárgy-eladások jelentik.

szép számmal sokasodtak ebben az évben a többi között az antik osztály műtárgyai. a grafikai gyűjtemény, amely egyébként rangjában a világ legtekintélyesebb képtárai közé emeli a szépművészeti muzeumot, elsősorban modern francia grafikákkal gyarapodott. közöttük találhatók sokszorosított picasso-kompozíciók, amelyek a művészfejedelem saját produktumai, ennél fogva meglehetősen magas műtörténeti, árfolyamuk, van. emellett más francia modern művészeketől, fiataloktól is sikerült néhány munkát besorolni a gyűjteménybe. a régi képtár anyagába holland mesterek képei kerültek jobbadán. elmondták a muzeumban, hogy a magyarországi magángyűjteményekben viszonylag nagy számban akadnak magas minőségű festmények holland és flamand alkotóktól. egyike az új értékeknek az a bacchus-kép, amelyet rubens követője, jan van dalem festett, s a xvii. századi mester szignatúrája is kivehető a kompozíción. felleltek az elmúlt hónapokban olyan xv-xvi. századi, fából készült szobrokat is, amelyeknek párja korábban magában, árválkodott, a szépművészeti muzeumban./mti/

--

-1-

si

bb 2. magyar italok külföldiek asztalán

1 sz/j szb ie

1967. december 12.

a világ számos országában ismerik, kedvelik a magyar borokat, s más szeszesitalokat, s ezekkel a karácsonyi ünnepeken s az ó-év bucsuztatásánál, illetve az új év köszöntésénél külföldön is sokan koccintanak. a monimpex szállítmányai az ünnepre Európán kívül más földrészekre is eljutottak.

a külföldiek körében legnépszerűbb magyar borok a tokaji, a debrői hárslevelű, a badacsonyi, a kéknyelű, az egrői bikavér, az égetett szeszesitalok közül pedig a barackpálinka, amiről a külföldi cégek jóelőre gondoskodtak. a magyar pezsgő is mind ismertebbé válik: rendszeresen vásárolják a svájciak, az utóbbi években az angolok is, és új vevőnek számítanak a brazilok, valamint a jugoszlávok. a jugoszláv és a magyar gazdaságok egyébként a kishatármenti forgalomban is cserélnek italfélét a választék bővítése érdekében.

a magyar szeszesitalok hagyományosnak számító európai vásárlói: az NSZK, Anglia, Olaszország, Svédország, Finnország, Norvégia, Dánia, Franciaország, Svájc, Belgium, Ausztria, Hollandia, Luxemburg, a baráti országok közül a Szovjetunió, Csehszlovákia, Lengyelország, az NDK, Románia és Bulgária. a monimpex tengerentúli piacai közé tartozik az egyesült államok, Venezuela, Columbia, a Bahama-szigetek, Japán, Izland, s új piacnak számít Brazília, Argentína, Peru. az afrikai országok közül Nigériába, Gambiába, Ghanába, Sierra Leonéba, Etiópiába és Tanzániába indított szállítmányokat a vállalat. a monimpex tapasztalata szerint egyre több országban keresik a magyar italfélét, s ebben közrejátszik az is, hogy Magyarországon járt turisták otthonukban is szívesen fogyasztják a magyar szőlőskertek levét. /mti/

-. -

bb 3. magasházak az Árpád-hídfőnél, lakótelep épül az Újlipótvárosban

1 hi/j szb sr

1967. december 12.

az Árpád-híd pesti oldalán - az ottani lakótelep kiegészítéseként - három, egyenként 11 emeletes magasház épül mintegy 400 család részére. /folyt.köv./

de

-2-

bb 3. /magasházak az... 1. folyt./-szb

a négyszemélyesre tervezett, korszerű lakások házigyári termékek felhasználásával készülnek, s a tervek szerint az első lakók a jövő év második felében költözhetnek be új otthonukba. a dagály utca északi oldalán - szintén a lakótelephez kapcsolódó létesítményként - megkezdődik a jövő esztendőben egy 60 személyes bölcsőde, továbbá 70 személyes óvoda építése. jelentős részben kulturális célokat szolgál majd a másfélmillió költséggel megvalósuló, ugynevezett közösségi épület, amelynek földszintjén előadótermet, az emeleten könyvtárat és társalgót rendeznek be.

a harmadik ötéves terv előírja ebben a kerületben az Újlipótvárosi lakótelep felépítését is. az első szakaszban a Gogol utcától északra, az Árpád-híd irányában alakítják majd ki a lakókerületeket. a beruházási program szerint 767 családi otthont emelnek, mindegyikben lesz fürdőszoba, beépített szekrény és beépített konyha. a lakásokkal együtt 75 személyes óvoda, 60 személyes bölcsőde, továbbá önkiszolgáló étterem és különböző szolgáltatású egységek is felépülnek. /mti/

-. -

bb 4. hangversenybérlet a karácsonyfa alatt

1 ol szb sr

1967. december 12.

„karácsonyi ajándék-bérlet”, nevű új sorozatával a már hagyományos ajándékok körét szélesíti az idén az országos filharmonia. a komoly zene kedvelői számára bizonyára nagy örömet jelent, ha a fenyőfa alatt egy vagy két hangversenybérletet találnak. a sorozat öt koncertjét közvetlenül az ünnepet követően rendezik a zeneakadémián. a bérleti hangversenyeken a legkiválóbb magyar együttesek, karmesterek, hangszeres szólisták mellett neves külföldi művészek is szerepelnek.

a sorozatnyitó koncertet a budapesti filharmoniai társaság adja, 1968. január 8-án. az együttest Erdélyi Miklós vezényli, közreműködik: Lukács Pál. /mti/

-. -

de

-3-

bb 5. mindenki kedvére készül műsor - karácsony a rádió és a televízió mellett

1 ol./j-ju sr la

1967. december 12.

Jó szórakozást ígér a három pihenőnapra a televízió és a rádió karácsonyi műsora. A televízió 24-én este sugározza a „kiskarácsony-nagykarácsony” című zenés összeállítást, amelyben szép versek és Szokolay Sándor népdalfeldolgozásai szerepelnek. Ezen az estén mutatják be Ibsen drámáját a Peer Gynt-et Grieg zenéjével. Megismerkednek a nézők „Csuka tanár urral”, Marcell Pagnol emberkerülő hőisével, akinek életébe éppen a karácsony este hozza el a döntő változást. Bemutatják - 25-én és 26-án - a „miért beszél annyit, Mrs. Piper?”, című kétrészes bűnügyi vigjátékot. Az ünnep másnapján sugározza a televízió Bernáth Aurélról készült kisfilmjét is, „a muzsa körül”, címmel. Délután 14 órakor kezdődik a „tessék választani”, című nonstop műsor. A könnyűzene kedvelői a „tv-szöttest”, láthatják, s hallhatják. Megismétlik a nagy sikert aratott Otello gyulánázán című vigjátékot. Éjfélig tart a színes, változatos műsor.

Jeletkezik 26-án a világirodalmi magazin is. A mintegy másfélórás adás rendezői a könyvek között lapozgatva válogatnak a művekben. Olyan szerzők szerepelnek a műsorban, mint például Csukovszkij, Hemingway és Moravia. Este negyedtízkor Gyurkovics Mária-hoz látogat el a televízió, aki kedves opera- és filmszerepeiből ad elő.

A rádió műsorszerkesztői is különös gondot fordítottak az ünnepre. 24-én válogatást adnak a világ zeneirodalmának hang-
lemezre vett gyöngyszemeiből, jeletkezik a színházi magazin is, s a könnyűzene barátai a Gyertyafény című műsort hallhatják. Jó szórakozást ígér az „ez is - az is 120 percen”, című műsor, amelynek egyik érdekessége a külföldön járt művészek nyilatkozata idegenben szerzett karácsonyi élményeikről. 25-én a berlini ünnepi hetek zenei műsorából adnak részleteket.

/ folyt. köv./

-4-

bb 5. / mindenki kedvére... 1. folyt. /-ju

nem feledkeztek meg a szerkesztők a tánczene kedvelőiről s azokról sem, akik a népzenet szeretik. Ebből is, abból is bőségesen adnak műsort a három pihenő nap alatt.

Különösen gazdag a gyermekek és az ifjúság számára készült ünnepi rádió- és televízió műsor. /mti/

bb 6. háromhónapos garancia a „bizományi”, műszaki cikkeire

1 kf/kf-ju ie la

1967. december 12.

A bizományi áruház vállalat kereskedelmi módszereit fejlesztve törekszik vevői mind jobb kiszolgálására, bizalmuk megnyerésére. Néhány hónapja a vállalat műszaki és lakberendezési boltjai a részletvásárlásoknál elintézik az OTP hitellellettel kapcsolatos adminisztratív formákat, mégpedig nemcsak a fővárosi, hanem a pest megyei vásárlóknak is.

A vállalat most újabb kezdeményezést valósít meg; január 1-től a bizományi áruházakban vásárolt műszaki cikkekre és butorokra háromhónapos garanciát vállalnak. Amennyiben a vevő három hónapon belül minőségi kifogást talál a báv-nál vásárolt műszaki cikkeknél, / rádiónál, televíziónál, magnetofonnál, elektromos háztartási készülékeknél, stb / vagy butoroknál, úgy azokat - a rendelet értelmében - kicserélik, illetve visszaveszik, vagy csökkentik az árukat. Kísérletképpen 22 terta magnetofonhoz, 70 orionton tranzisztoros és 97 rádióhoz már garancia levelet mellékeltek. *Virgyl*

A báv azt tervezi, hogy jövőre a vidéki hálózatában is folyamatosan bevezeti a garancialevelet és a részletvásárlás egyszerűsítését. /mti/

-5-

bb 7. a wiener symphoniker a januári koncerteken

ot/sr-ju la

1967. december 12.

az új év első hónapjában három külföldi előadóművész mutatkozik be a magyar főváros zenekedvelőinek. érdeklődés előzi meg gerard souzay francia baritonista első magyarországi vendégszereplését. január 16-án ad műsort a zeneakadémián, többek között tully, debussy és schumann dalaiból.

az országos filharmónia kamaratermében január 23-án rendezik blaisei calame, nagyhirű svájci hegedűművész estjét. calame az elmúlt másfél évtized alatt - ausztrália kivételével - a világ minden táján hangversenyezett.

több nemzetközi verseny díjnyertese pavica gvozdic jugoszláv zongoraművész. bemutatkozó koncertjét január 25-én tartja az országos filharmónia kamaratermében.

az új év első hónapjában jelentős zenei eseménynek ígérkezik a wiener symphoniker két budapesti fellépése is. a világhírű szimfonikus együttes koncertjeit január 29-én és 30-án rendezik az erkel színházban. a vendégzenekart ferencsik jános vezényli. az első hangverseny programjában szerepel mozart a-dur hegedűversenye is, kovács dénes közreműködésével. /mti/

ob 8. egymillió palack tokaji az ünnepi asztalra

vid kz/sk-ju ká bs

1967. december 12.

a tokajhegyvidéki állami birtokgazdaság mádi palackozó üzeméből nagy tételekben szállítják az ünnepi asztalra szánt borokat. az automatizált üzem palackozó gépei csaknem egymillió palackot töltenek meg a világhírű borvidék fehér boraival. a vásártók nyolc különböző bor közül válogathatnak. az asztali és a pecsenyebor zöld színű, rajnai üvegekben, a szamorodni és az aszu pedig a hagyományos hosszunyaku, fehér tokaji üvegekben kerül forgalomba. az ünnepek előtti borszállítványok tükrözik a közizlés változását. a korábbi években keresett pecsenye és asztali borokat megelőzte a különleges ízű és zamatu tolosvai édes hárslevelű, valamint az édes és a száraz szamorodni. /mti/

-6-

bb.9.pedagógiai pályázat

lvt/j/sr/ju la

1967. december 12.

a pedagógusok szakszervezetének budapesti bizottsága és a fővárosi tanács oktatási osztálya pályázatot hirdet a fővárosi oktatási intézményekben - óvodákban, általános és középiskolákban, nevelőotthonokban, diákotthonokban - és a tanácsai apparátusban dolgozó pedagógusok számára.

pályatételek a tanügyigazgatás, a pedagógiai vezetés témakörében: a pedagógiai tevékenység ellenőrzésének tervezése, módszerei, a tapasztalatok összegyűjtése, elemzése; egy kerület, iskola, gyermekcsoport vagy tantárgy pedagógiai helyzete a tapasztalatok tükrében; az iskolavezetés közösségalkotó szerepe.

az iskolai oktató-nevelőmunka témakörében: egy gyermekközösség formálása a nevelés valamely területén; egy tematikus egység szaktárgyi feldolgozása az új tanterv alapján; egyénekké váló foglalkozás a közösségben; a szabadidő pedagógiai helyes, korszerű - a nevelési célok szolgálatában álló - eltöltése a gyermekotthonban.

a pedagógiai kísérletek, eredményvizsgálatok témakörében: egy pedagógiai kísérlet módszerei és tapasztalatai; hogyan hatottam diákjaim pályaválasztására?; egy, a tantervi követelmények alapján végzett eredményvizsgálat módszerei és tapasztalatai.

a jelíges pályamunkákat - amelyek terjedelme legfeljebb 30 gépett oldal lehet - 1968. február 28-ig kell beküldeni a fővárosi tanács oktatási osztálya szakfelügyeleti és továbbképzési csoportjának /budapest, 8., horváth minály tér 8./ az eredményhirdetésre 1968. májusában kerül sor. pályadíjak: 1. díj 3000, 2. díj 2000, 3. díj 1000 forint. /mti/

bb. 10. gyerekkocsi-tolvaj - kétévi szabadságvesztés

1-bc-lk-ju/sr la

1967. december 12.

gyerekkocsikat lopott 13. kerületi épületek kapujából, folyosójáról ökördi andrás, 20 éves foglalkozás nélküli. kerékpárt, tricikli-kerekeket, bőröndben tartott étkészletet, rádiót is lopott. a bűncselekmények elkövetésében több alkalommal részt vett erős lászlóné németh mária, 20 éves foglalkozás nélküli. a lopott holmit értékesítették. körözés alapján a rendőr a csanády utcában felismerte és igazolásra szólította fel ökördit, de az elfutott, s csak a balzac utcában sikerült elfogni.

a központi kerületi bíróság ökördi andrást kétévi, erős lászlónét másfél évi szabadságvesztésre ítélte. ökördivel szemben az ítélet jogerős. /mti/

-7-

bb. 11. veszett rókák pest megyében

a/vid/kz/sk/ju/bs

1967. decemeber 12.

az utóbbi hetekben ismét megszorodott a veszélyg-
yanus rókák száma pest megyében. a legtöbb fertőzött álla-
tot a borsónyi falvak lakói irtották ki, de újra megjelentek
az alföldi községekben, továbbá sóskut és tárnok környékén is.
biztonsági célból újabb 40 embert kellett beoltani a betegség
elleni szérummal. az óvatosság indokolt. a köjál az idén nem keve-
sebb, mint 85 kiirtott állatnál állapította meg a fertőzöttséget,
s jelenleg is 20 gyanus esetet vizsgálnak. az illetékes hatóságok
a duvadírítás fokozására hívták fel az erdészeket és a vadásztár-
saságokat./mti/

..

se

-8-

bb 12. a szerkesztőségek figyelmébe !

sl/tr/s ie la

1967. december 11.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk
apró antalnak, az mszmp politikai bizottsága tágjának a minisz-
tertanács elnökhelyettesének a kgst xxi. ülészakán, kedden
délelőtti elhangzó megnyitó beszédét - a beszéd csak jelzésre
hjsználható fel.

x x x

apró antal, az mszmp központi bizottsága és a magyar forra-
dalmi munkás- paraszt kormány nevében üdvözölte a tanácskozás
réaztvevőit, majd így folytatta:

- nagy megtiszteltetés számunkra, hogy hazánk fővárosá-
ban, budapesten tartja xxi. ülészakát a kölcsönös gazdasági
segítség tanácsa. jelenlegi ülészakunk azért is igen jelentős
esemény, mert a kgst keretében ez alkalommal emlékezünk meg a
dicsőséges nagy októberi szocialista forradalom 50. évforduló-
járól.

- egy nemzetközi szervezet életében mindig fontos esemény,
amikor számba veszi egy elmúlt időszak munkáját és kijelöli
a jövő feladatait. a mi munkánk bonyolult. az élet, a szocia-
lizmus építése országainkban nap, mint nap új és új feladatokat
állít elénk; sokszor ismeretlen, járatlan utakon kell előre-
haladnunk.

- együttműködésünk kollektív szervezete, a kölcsönös
gazdasági segítség tanácsa eddigi tevékenységével - kiindulva
országaink érdekeltségéből - sok hasznos gazdasági együtt-
működési feladatot oldott meg. mély meggyőződésünk, hogy or-
szágaink együttműködése a kgst keretében a továbbiakban is ered-
ményesen fog fejlődni. a kgst-ben résztvevő valamennyi tagállá-
munk, a proletárinternacionalizmus elveitől vezérelve, nagy erő-
feszítéseket tett a múltban és tesz napjainkban az országaink
közötti gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés fejlesz-
tésére, gazdasági kapcsolataink elmélyítésére. és ez a kölcsönös
törekvés jövő fejlődésünk biztos záloga.

- szívből kívánom, hogy érezzék jól magukat nálunk a
kölcsönös gazdasági segítség tanácsa xxi. ülészaka alkalmá-
ból. ezzel a kgst ülészakát megnyitom./mti/

se

..

- 9 -

bb 13. a szerkesztőségek figyelmébe

1 sl/tr szb 1e

1967. december 12.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk annak a beszédnek némileg rövidített kivonatát, amelyet apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, a nagy októberi szocialista forradalom és a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok új típusa, címmel a kgst XXI. ülésének keddi délelőtti ülésén mond el. a beszéd kivonat csak jelzésre használható fel.

x x x

bevezetőül megemlékezett a nagy októberi szocialista forradalom, a szovjet hatalom 50. évfordulójáról, amelyet - mint rámutatott - nagy lelkesedéssel, a szovjetunió iránti bizalom és szolidaritás jegyében ünnepelt meg az egész haladó emberiség.

- 1917. november 7-e - mondotta - új korszakot nyitó esemény az emberiség történelmében. az októberi forradalom a föld egyhatodán megnyitotta az utat az emberiség előtt egy addig ismeretlen, új társadalmi rend, a szocialista társadalom felépítéséhez.

- az októberi forradalom világraszóló hatása, történelemformáló ereje abban áll - folytatta -, hogy megnyitotta az emberiség előtt az utat a felszabaduláshoz. az októberi forradalom az elnyomott népek legnagyobb, legképzőbb forradalma volt, amely bebizonyította a forradalmi tömegek legyőzhetetlenségét.

- Lenin, a forradalom lánglelkű szervezője és irányítója joggal állapíthatta meg, hogy az oroszországi forradalom fő vonása, nem helyi, nem nemzeti sajátosság, nemcsak orosz, hanem nemzetközi jelentőségű. a forradalom ellenségei mindenütt azt igyekeztek elhíttetni a világ népeivel, hogy ami péterváron elindult, az csupán „orosz ügy”, de a világ dolgozói minden országban megértették, hogy itt most nemcsak „orosz ügy”, -ről, hanem közös ügyről, - a nemzetközi munkásosztály jövőjéről van szó. a nagy októbert követő időszak eseményei hamarosan igazolták Lenint.

- megszületett a proletárdiktatura, a világ első szocialista államhatalma. a szovjet állam társadalmi, gazdasági és szociális intézkedései megteremtették a feltételeket a szocializmus felépítéséhez. /folyt.köv./

-10-

se

bb 13. /a szerk. figy... 1. folyt./-szb

a szovjetunió kommunista pártjának fő gazdasági célkitűzése kezdettől fogva az volt, hogy az országot elmaradott agrár-országból olyan élenjáró szocialista ipari nagynatalommá alakítsa át, amely képes saját erejéből megteremtteni a fejlődéshez szükséges feltételeket, és gazdaságilag függetlenné válni a tőkés világtól. Lenin mondta és indokolta meg azt is, hogy a szovjetunióknak létre kell hoznia saját iparát, amely új műszaki alapon képes átalakítani az ország egész népgazdaságát. mint tudjuk, a szovjetunióknak a gazdasági felemelkedésért vívott harca történelmileg igen rövid idő alatt hatalmas sikereket hozott.

- a szovjetunió győzelme a második világháborúban és az antifasiszta, haladó erők összefogása új társadalmi folyamatok megindulásának, a szocialista eszme új győzelmeinek alapját vetette meg. ezek között a legnagyobb történelmi esemény - a nagy októberi szocialista forradalom óta - a szocialista világrendszer kialakulása volt. Európában és másutt egy sor ország a szocializmus útjára lépett és ez a világ népei számára szemléltetően igazolta a marxizmus-Leninizmusnak az új társadalmi rendszer elkerülhetetlen győzelméről hirdetett tanítását.

a győztes októberi forradalom alapjaiban rendítette meg az „örökéletűnek”, egységesnek és megbonthatatlanak vélt, kapitalista világot. az elmúlt fél évszázad szocialista fejlődése új, nagy változásokat hozott a világ térképén. a szocialista világrendszer 14 országa ma már földünk 1/3-át fogja át. a nagy októberi szocialista forradalom feltárta a szocialista forradalom általános törvényszerűségeit és megmutatta minden országnak, hogy hogyan lehet megvalósítani a szocialista társadalmat a sajátos történelmi viszonyoknak, a nemzeti sajátosságoknak megfelelően.

a szovjetunió kezdettől fogva internacionalista kötelességének tekintette a szocialista utra lépett országok segítségét. és ahogy a szocialista országok erősödtek, maguk is segítséget nyújtottak egymásnak. kialakult közöttük a szocialista kölcsönös segítség elve és gyakorlata. az új szocialista országok - amelyek közül nem egy a múltban alacsony gazdasági színvonalon állt - történelmileg rövid idő alatt iparilag gyorsan fejlődő államokká váltak, ahol a dolgozók életszínvonala jelentősen emelkedett, és végbement a tudomány, valamint a kultúra forradalma a nép szolgálatában. a testvérpártjaink által vezetett harc eredményeként ezekben az országokban is lerakták a szocializmus alapjait. saját erejükből és a testvéri összefogás, a kölcsönös segítség alapján országaikban gyorsan fejlődő népgazdaságot hoztak létre.

/folyt.köv./

-11-

se

bb 13. /a szerk.figy... 2. folyt./-lm

az elmondottakhoz hozzá szeretném tenni, hogy a szocialista országok a gazdasági növekedés ütemét tekintve megelőzik a tőkés államokat. 1966-ban a kgst országok összes nemzeti jövedelme 3,6-szor nagyobb volt, mint 1950-ben és ezzel az évi átlagos fejlődés üteme elérte a 8,3 százalékot. a világ többi részén ugyanezen idő alatt a gazdasági tevékenység egészét jellemző bruttó nemzeti termék mintegy kétszeresére nőtt.

a szocialista országok gazdasági fejlődésében a legdinamikusabb ágazat az ipar, amely 1950 és 1966 között ötszörösére nőtt, a fejlett tőkés országok 2,4-szeres ipari fejlődésével szemben. az ipari termelés évi átlagos növekedési üteme ezekben az években a kgst országokban 10,5 százalék, a fejlett tőkés országokban 5,5 százalék volt. a hatvanas években a kgst országokban az ipari termelés növekedésének nagyobbik része a munka termelékenységének növekedéséből adódott.

a szovjetunió és a többi szocialista ország népgazdasága gyors fejlődésének nemzetközi jelentősége óriási. a szovjetunió létezése és gazdasági sikerei a világ proletáriátusának biztatást, erőt és példát jelentenek. mélységesen igaz Lenin megállapítása, amely szerint a szocializmus gazdasági sikereivel gyakorolja a legnagyobb hatást a világforradalom menetére. a szocialista országok példája a gyakorlatban bizonyította be, hogy a proletáriátus nemcsak a hatalmat tudja megragadni, hanem a hatalom birtokában a társadalmi, a gazdasági életben is megteremti a szocialista viszonyokat, amelyek az emberi társadalomban minden eddiginél gyorsabb fejlődést tesznek lehetővé.

a nagy októberi szocialista forradalom és az azóta eltelt ötven év a gyakorlatban igazolta a munkásosztály internacionalizmusának felsőbbrendűségét, humanizmusát a burzsoáz internacionalizmussal, a nemzeti gyűlölködéssel szemben. a proletárnemzetköziség a kommunista és munkáspártok közötti, a szocialista államok közötti viszony törvénye lett. ez a törvény egyben a szovjetunió, a nagy októberi szocialista forradalom országai, népe és eszméje iránti őszinte testvéri barátságot is jelenti. a szocializmus útján haladó országokban - nemzeti sajátosságaiukból következően - érthetően különböznek az új rend építésének formái és módszerei. ez azonban nem gyengítheti pártjaink és szocializmust építő népeink szolidaritását, kapcsolatát. a szocializmus egyik nagy előnye, hogy fokozatosan megszünteti a nemzetek közötti, a kapitalizmustól örökölt ellentéteket.

/folyt.köv./

- 12 -

bb 13. /a szerk.figy ... 3. folyt./-lm

apró antal ezután a gazdasági kapcsolataink elvi, politikai kérdéseivel, együttműködésünk eredményeivel foglalkozott. részletesen elemezte, hogy mennyiben jelentenek újat a szocialista országok közötti mind sokoldalubbá váló kapcsolatok:

1. új mindenekelőtt az, hogy a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok a teljes egyenjogúságon alapulnak. kicsi vagy nagy ország, fejlett vagy kevésbé fejlett ország - egyaránt egyenlő jogok illetik meg. mindez pedig annak ellenére van így, hogy közösségünk országai sokban különböznek egymástól. különböző nagyságúak, eltérőek a természeti, gazdasági, társadalmi feltételeik és részben ezekből következően, de egyéb gazdaságpolitikai körülmények miatt is, igen eltérő fejlettségi fokon kezdtek meg a szocialista társadalmi rend építését. mindez kétségtelenül hatott - és bizonyos mértékben ma is hat - országaink gazdasági fejlődésére, de nem befolyásolja együttműködésünket baráti közösségünkön belül.

ezzel szemben a tőkés világban az erősebb országok uralkodnak a gazdaságilag gyengébbek felett, - vagyis a tőkés világ gazdasági kapcsolatai az erőviszonyokon alapulnak.

a kapitalista vilárendszer kialakulása és története napjainkig azt mutatja, hogy a tőkés államok gazdasági hatalmuk növeléséért, a piacok megtartásáért, új piacok és nyersanyag-lelőhelyek, szállítási utvonalak és támaszpontok megszerzéséért mindig elkészeredett, véres harcokat, rablónáborukat folytattak egymással.

a szocialista világtól idegenek az országok és népek közötti ilyen gazdasági kapcsolatok. a szocialista országok gazdasági együttműködésükben abból indulnak ki, hogy az országok gazdasági színvonalának különbözőségei nem örökérvényűek. éppen a köztük kialakult új típusú gazdasági együttműködés az egyik legjobb eszköz arra, hogy e különbségeket segítsék áthidalni, hogy a ma még alacsonyabb színvonalon álló országok felzárkózzanak, megközelítsék, majd elérjék a többi ország fejlettségi színvonalát. ez a folyamat megy végbe ma országaink között. baráti közösségünknek éppen azok az országai fejlődnek ma a leggyorsabban, amelyek alacsonyabb gazdasági fejlettségi fokon kezdték meg a szocialista gazdaság építését.

/folyt.köv./

- 13 -

bb 13. /a szerk. figy... 4. folyt./-szb

2/ a szocialista országok közötti új típusú gazdasági kapcsolatok alapvető jellemvonása a proletárinternacionalizmus elvein alapuló kölcsönös segítségnyújtás. a tőkés országok gazdasági kapcsolatainak alapja a kizsákmányolás, és a közöttük levő együttműködés végeredménye: az elmaradottabb országok fokozottabb kihasználása a fejlettebb ország által.

ezzel szemben „a szocialista országok fejlődésének tapasztalatai - ahogy ezt a kommunista és munkáspártok képviselői 1960. évi értekezletének nyilatkozata is hangsúlyozza - újra bizonyítják, hogy vívmányaik és sikereik legfontosabb nemzetközi feltétele: a kölcsönös segítség és egymás támogatása, a szocialista tábor országai egysége és összekovácsoltsága valamennyi előnyének kihasználása.,,

e kapcsolatok ma már több mint két évtizedes multra tekintenek vissza és ez alatt alakultak ki gazdasági együttműködésük mai formái, módszerei, szoros összhangban és kölcsönhatásban országaink érdekeivel. ahogy fejlődtek országaink termelőerői, ahogy kialakultak és uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, ahogy szilárdult és erősödött a szocialista tervgazdálkodás, úgy haladtunk előre, lépésről-lépésre a szocialista gazdasági kapcsolatok építésében is. és ez a folyamat ma is tart.

a kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatok nagyszerű példája a szocialista országok tudományos és műszaki együttműködése. országaink a tudomány és technika vívmányainak, az élenjáró termelési tapasztalatoknak széles körű cseréjét bonyolítják le. az egy országban kidolgozott tudományos és műszaki találmányok, felfedezések az egész szocialista rendszer számára elérhetővé válnak és felhasználhatók a termelőerők fellendítésére. napjainkban - a tudomány és a technika forradalmának korszakában - az együttműködés jelentősége ezen a területen rendkívüli mértékben megnő. a rohamos fejlődéssel lépést tartani csak összefogás útján, a tudományos kutatási erők és eszközök tervszerű koordinálásán és koncentrációján útján lehet. elegendő anyagi és szellemi erőforrások hiányában erre egymagában - a szovjetuniót kivéve - egyetlen szocialista ország nem képes.

hangsúlyozni szeretném azt az óriási szerepet, azt a nagyarányú segítséget, amelyet a szovjetunió biztosított a szocialista országoknak. /folyt. köv./

bb 13. /a szerk. figy... 5. folyt./-szb

a szovjetunió ez év elejéig 1400 vállalat építéséhez és felszereléséhez nyújtott műszaki segítséget, 38 000 szakértőt küldött a testvéri szocialista országokba, hogy műszakilag segítsék az ott folyó nagyarányú építőmunkát. egyidejűleg ezen országok 25 000 állampolgárát részesítette műszaki kiképzésben a szovjetunió különböző intézményeiben.

a szocialista országok nagyarányú tudományos és műszaki együttműködése tehát jelentősen elősegíti a szocialista iparosítás bonyolult és nehéz feladatának sikeres megvalósítását, az országok tudományos és technikai fejlettségi színvonalában mutatkozó különbségek fokozatos felszámolását és azt, hogy győzzünk a kapitalista országokkal folytatott békés gazdasági versenyben.

3/ a szocialista országok gazdasági kapcsolatait a tervszerűség jellemzi. ennek lehetőségét pedig az teremti meg, hogy országaink tervgazdálkodást folytatnak. ez lehetővé teszi, hogy az együttműködő országok ne csak külön-külön fejlesszék gazdaságukat, hanem a fejlődés meggyorsítására a kapitalizmustól örökölt elmaradottság, színvonalbeli különbség megszüntetése érdekében összehangolják fejlesztési terveiket.

a tőkés országok ilyen tervszerű összehangolt együttműködésre nem képesek, mert ott a termelőeszközök tőkés tulajdona, a monopolcsoportok és burzsoá államok közötti alapvető érdekellentét kizárja a lehetőségét annak, hogy a tőkés országok gazdasági életük fejlesztésére vonatkozó terveket egyeztessenek.

a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok tervszerűsége elsősorban a népgazdasági tervek nemzetközi koordinációja útján érvényesül, amely a fejlődés jelenlegi szakaszában az együttműködésnek, a szocialista munkamegosztás tökéletesítésének fő eszköze. meg kell őszintén mondani, hogy a népgazdasági tervek koordinációja bonyolult folyamat, mert bár egyforma típusú szocialista rendszerű országok vesznek részt benne, - még lényeges különbségek vannak közöttük a gazdasági fejlettség színvonalát tekintetében. a tervkoordináció elősegíti a gazdasági előrelátást és nagy segítséget nyújt azzal, hogy időben megismerhetik a partnerországok távlati, népgazdaságfejlesztési elképzeléseit. a tervkonzultációkon össze tudják hangolni a fontosabb beruházásokat, a műszaki-tudományos fejlesztési, valamint a kooperációval, munkamegosztással kapcsolatos elképzeléseiket. végül egyeztetni tudják külkereskedelmi szállításait is.

/folyt. köv./

bb 13. /a szerk. figy... 6. folyt./-lm

kgst-hez tartozó országok eddig 3 ötéves terv egyeztetését végezték el és ez eredménynek mondható. a tervkoordináció segítségével a kgst tagállamok sikeresen oldottak meg egy sor feladatot, különösen a népgazdaság ellátását villamos-energiával és tüzelőanyaggal, valamint más fontos nyers- és alapanyagokkal.

itt szeretném megemlíteni, hogy egyre szélesebb körben fejlődik a kgst tagállamok közti együttműködés a természeti források és a termelő kapacitások kihasználásában.

fejlődik az együttműködés a mezőgazdaság területén is. a kgst szervek ajánlásainak megfelelően folytatódik a mezőgazdasági gépek nemzetközi kipróbálása és a kgst tagállamokban gyártásszakosítás és kooperáció alapján való előállítás-hoz a legjobb típusok kiválasztása. vetőmagvakat és ültetvényanyagokat cserélnek egymással a kgst országok.

végül példaként említem még még, hogy sokoldalú és kétoldalú tárgyalásokon az országok az 1966-1970- között készülő több mint 400 tervezett nagyberuházásról tájékoztatták egymást. most készítjük elő az 1970 utáni tervidőszakra vonatkozó tervek egyeztetését, amely fokozott felelősséget ró valamennyi tagállamra.

4. ugyancsak egyik fő jellemzője az országaink közötti új típusú gazdasági kapcsolatoknak a biztonság és a stabilitás. ez mindenekelőtt abból fakad, hogy a gazdasági együttműködés alakulását, általános fejlődését az országok terveikben rögzítik és ez a nemzetközi együttműködés a kgst tagországaiban biztonságosabbá teszi a tervezést, fokozza a gazdasági stabilitást.

szemléltetően bizonyítják mindezt az országaink közötti egyre szélesedő külkereskedelmi kapcsolatok. a kgst tagállamok 1966. évi külkereskedelmi forgalma mintegy 38 milliárd rubel volt, több mint ötszöröse az 1950 évinek. a tőkés országok ugyanebben az időszakban mintegy háromszorosára növelték külkereskedelmi forgalmukat. a külkereskedelmi áruforgalom ilyen gyors ütemű fejlődése fontos szerepet játszik a szocialista országok gazdasági fejlődésének meggyorsításában és kedvező feltételeket teremt a lakosság jólétének emeléséhez.

/folyt.köv./

-16-

cl

bb. 13. / a szerk. figy.....7. folyt./lm

a kgst országok külkereskedelmi forgalmuk döntő részét egymás között - hosszú lejáratu egyezmények alapján - bonyolítják le. a hosszú lejáratu kereskedelmi megállapodások révén a szocialista országok több évre előre biztosítják a népgazdaságuk fejlesztéséhez szükséges különféle nyersanyagok, gépek és egyéb szükséges termékek nagy részét és ugyanakkor tartós és biztos piacot teremtenek kivitelre szánt termékeik túlnyomó többségének.

együttműködésünket még gyümölcsözőbbé teheti a jövőben az országaink közötti két- és sokoldalú nemzetközi gyártásszakosítás és kooperáció. ez hivatott elősegíteni a nemzeti iparok ésszerű szerkezetének kialakítását és fontos eszköze az országok ma még eltérő gazdasági színvonala közelítésének is. együttműködésünk biztonsága szempontjából is nagyon lényeges, hogy a szakosítási és kooperációs tevékenység hosszabb időt, általában öt évet fog át és ezzel a nemzeti iparágak perspektivikus fejlesztését segíti elő. meg kell azonban mondani, hogy a gyártásszakosítás és kooperáció tekintetében még messze nem használtuk ki a szocialista országok összefogásában lévő lehetőségeket.

gazdasági kapcsolataink eredményességének legfőbb záloga végül az a szándék, amit pártjaink és kormányaink vezetői az 1966. évi bukaresti tanácskozásukon egyhanguan kifejtettek: - az ,... hogy a jövőben is erőfeszítéseket tesznek a kölcsönös együttműködés fejlesztése érdekében, összhangban a teljes jogegyenlőség, a nemzeti szuverenitás és függetlenség tiszteletben tartása, a kölcsönös előnyök és az elvtársi segítségnyújtás elveivel, és hogy ezáltal hozzájárulnak a proletárinternacionálizmus, a szocialista világrendszer országai egységének és összeforrottságának további erősítéséhez, ,.

5./ országaink között az utóbbi két évtizedben kialakult gazdasági kapcsolatok szoros összefüggésben vannak együttműködésünk kollektív szervének, a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának tevékenységével. amint a kgst alapokmánya kihangsúlyozza: „a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának célkitűzése, hogy a tagállamok erőfeszítéseinek összefogása és egybehangolása útján elősegítse ezekben az államokban a népgazdaság tervszerű fejlesztését, a gazdasági és műszaki fejlődés meggyorsítását, a kevésbé fejlett iparral rendelkező államok iparosítási szintjének emelését, a munka termelékenységének szakadatlan emelkedését és a népek jólétének állandó növekedését, ,.

/folyt.köv./

-17-

cl

bb 13. / a szerk. figy... 8. folyt./-lm

rövidesen 20 esztendő a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa, amely igen sokat tett az országaink közötti együttműködés fejlesztésében, szervezésében. a kgst megalapítása a gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés széleskörű és szervezett fejlődését indította el országaink között. a kgst rendszeres fórumot biztosított valamennyi tagállamnak az együttműködés problémái megvitatására, a tapasztalatok nemzetközi kicserélésére, a széleskörű információcserére, a szükséges közös intézkedések megtételére és tevékenységével mozgósítja a tagállamok sok ezer szakemberét az együttműködés továbbfejlesztése érdekében. a kgst ezen fontos szerepét pártjaink és kormányaink vezetői számos alkalommal elismerték.

országaink együttműködését igen jelentősen segítették a közvetlenül kialakult kétoldalu gazdasági és műszaki-tudományos kapcsolatok. a mind szélesebb körben tevékenykedő kétoldalu kormánybizottságok tevékenységüket szintén a kgst alapelvei szerint végzik. sok fontos és időszerű problémát oldottak meg, közöttük olyan kérdéseket, amelyek megoldását a kgst különböző szervei kezdeményezték, javasolták. az országaink közötti kétoldalu együttműködés szervesen kapcsolódik a sokoldalú nemzetközi együttműködéshez.

az ismert számokon túlmenően együttműködésünk fejlődését szemléltetően bizonyítják a közösen létrehozott intézmények. a kgst tagállamai közös erőfeszítéssel építették meg a „barátság”, „kölajvezeték” és így a világ leghosszabb kölajvezetékeivel rendelkeznek. együttes erőfeszítéssel hozták létre a nemzetközi gazdasági együttműködési bankot és a ma már több mint 100 ezer vagonnal üzemelő közös teherkocsiparkot. összekapcsolták energiarendszereiket és közös intézményeket alakítottak a különböző ágazatokban - így például a vaskohászatban és a csapágyiparban és számos más területen az együttműködés továbbfejlesztése céljából.

6. új típusú kapcsolatainkat végezetül az is jellemzi, hogy a szocialista országok közötti, valóban internacionalista gazdasági kapcsolatok mentesek mindennemű autarchikus törekvéstől, gazdasági kapcsolataik kialakításában és fejlesztésében nem diszkriminálnak egyetlen országot sem. ezt juttatja kifejezésre a kgst alapokmánya is, amely kimondja e szervezet nyílt jellegét és megállapítja: „a tanács tagjai közé felvehető más olyan állam is, amely osztja a tanács célkitűzéseit és alapelveit...,,

/folyt.köv./

-18-

le

bb 13. /a szerk.-figy.... 9. folyt./-szb

a békés alkotó munkával foglalkozó szocialista országok nemzetközi kapcsolataikban soha nem tévesztik szem elől a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének lenini politikáját. a szocialista országok sikra szállnak a kölcsönös előnyök, az egyenjogúság és a belügyekben való be nem avatkozás elvein alapuló gazdasági kapcsolatok bővítéséért a világ valamennyi országával, társadalmi rendszerétől függetlenül.

a realisabban gondolkodó tőkés országok vezetői részéről tapasztalunk törekvéseket a velünk való gazdasági kapcsolatok bővítésére. mi támogatjuk ezeket a törekvéseket.

az imperialista gyarmati rendszer széthullása a xx. század egyik legjelentősebb eseménye. a gyarmatosítás romjain sok új, független állam alakult Ázsiában és Afrikában. a fiatal nemzeti államok - megszilárdítva politikai függetlenségüket - a gazdasági elmaradottság leküzdését tűzik maguk elé. céljaik elérésében a szocialista világrendszer államainál teljes megértésre találnak. a szocialista országok internacionalista kötelességüknek tekintik, hogy sokirányú segítséget és támogatást adjanak a fejlődő országoknak hazai iparuk megteremtéséhez, nemzeti kádereik kiképzéséhez, az imperializmus elleni harcukhoz.

amíg a szocialista országok a békés egymás mellett élés politikáját igyekeznek megvalósítani és ezt a politikát ajánlják a világ népeinek - addig az amerikai imperialisták pusztító rablónáborút folytatnak a hős vietnami nép ellen. pártjaink és kormányaink - ahogy korábbi állásfoglalásaikban többször is kifejtették - mindent megtesznek a vietnami nép hősi harcának támogatására. népeink szolidárisak vietnam szenvedő népével.

megteszünk mindent annak érdekében is, hogy békés úton rendeződjen a közel-keleti válság és a földközi tenger térségében se legyen további lehetőség fegyveres konfliktusra.

/folyt.köv./

-19-

le

bb. 13. / a szerk. figy.....10. folyt./Lm

a szocialista országok közötti új típusú gazdasági kapcsolatok fejlődése nemcsak a szocialista világrendszerre, hanem az egész világ fejlődésére hatással van. a nagy október tanítása arra kötelez bennünket, hogy minden erőnkkel és tudásunkkal munkálkodjunk a szocialista világgazdaság fejlődésén, a szocialista világrendszer egységének megszilárdításán. ehhez mindenképp az szükséges, hogy további erőfeszítéseket tegyünk országainkban a belső erőforrások és lehetőségek ésszerűbb kihasználására. a következő években kedvező körülményeket teremt ehhez az a tény, hogy a fejlődés meggyorsítása, a gazdaságok hatékonyságának fokozása céljából csaknem valamennyi tagállamunkban tökéletesítik a gazdaságirányítás rendszerét. e célok elérésére használjuk fel mind jobban a szocializmus gazdasági törvényeit, a szocialista piac lehetőségeit, a gazdaságirányítás haladó elveit.

a szocialista világrendszer, országaink ereje növelésének másik feltétele, hogy szüntelenül tovább erősítsük és fejlesszük az országaink közötti új típusú gazdasági, műszaki és tudományos együttműködést. e téren az 1970 utáni népgazdasági tervek egyeztetésénél igen nagy lehetőségek állnak még előttünk. ahhoz, hogy ezeket a lehetőségeket népeink javára a leghatékonyabban tudjuk kihasználni, elsősorban az szükséges, hogy minél nagyobb előrelátással rendelkezünk, nagyobb távlatokban gondolkodjunk és dolgozzunk.

gazdasági kapcsolataink továbbfejlesztésénél ugyanakkor arra is figyelemmel kell lennünk, hogy az egyes kgt országokban megvalósuló gazdaságirányítási reformok nemcsak az adott ország belső gazdasági életében jelentenek kedvező változásokat, hanem hatást gyakorolnak a nemzetközi együttműködésre is. ahogy minden ország nagy figyelmet fordít arra, hogy keresse a gazdasági élet irányításának leghatékonyabb módszereit, úgy nemzetközileg is szüntelenül keresnünk kell a gazdasági kapcsolatok legmegfelelőbb fejlesztését szolgáló utakat és módszereket.

szükséges, hogy a kgt szervei tegyenek meg mindent együttműködésünk továbbfejlesztése érdekében. csak így biztosíthatjuk az országaink közötti gazdasági kapcsolatok leghatékonyabb fejlődését, erősítve minden egyes szocialista országot és az egész szocialista világgazdaságot. így tehetünk eleget alapokmányunk előírásainak és annak a követelménynek, hogy segítsük elő a szocialista társadalom győzelmét a két társadalmi rendszer békés gazdasági versenyében.

/folyt.köv./

-20-

bb. 13. /a szerk. figy... 11. folyt./-Lm

mindezeket a nagy feladatokat a kommunista és munkáspártoknak kell megoldaniuk első ízben a történelemben. amióta a szocialista világrendszer létrejött, szilárd alapot kapott a szocialista országok közössége, létrejöttek a kollektív gazdasági, politikai és katonai együttműködési formák /kölcsonös gazdasági segítség tanácsa, a varsói szerződés szervezete, kétoldalu szerződések rendszere stb./, sok tapasztalat gyűlt össze a szocialista államok együttes nemzetközi tevékenységében.

október utját járni azt jelenti, hogy következetesen kell küzdenünk soraink egységéért, a legszélesebb körű politikai, gazdasági és katonai összefogás megvalósításáért. október utját járni azt jelenti, hogy erősíteni kell a szocialista országok népeinek barátságát, a proletárinternacionalizmust hogy erősíteni kell harcunkat a szocializmusért, a haladásért, az egyetemes békéért!

most, a második fél évszázad küszöbén, még egyszer köszöntjük innen, a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa 21. üléséről a nagy októberi szocialista forradalom hazáját, az emberi haladás nagy zászlóvivőjét: az 50 éves szovjetuniót!

dicsőség a nagy októberi szocialista forradalomnak!

éljen és erősödjön a szocialista országok, az összes haladó, imperialista-ellenes erők összefogása a béke fenntartásáért! /mti/

--

-21-

figyelemreméltó előadás hangzott el a napokban a magyar földrajzi társaság orvosföldrajzi szakosztályában, ahol dr. Rigó János adjunktus a táplálkozás földrajzi vonatkozásait fejtegette. ez a kérdés erősen foglalkoztatja az élelmezési szervezettel, az egészségügyi világszervezetet és a mezőgazdasági és élelmezési szervezetet. az érdeklődés érthető, hiszen a század eleje óta több mint egy milliárddal szaporodott földünk lakossága. a kalóriafogyasztás vizsgálata azt mutatja, hogy a föld lakosságának nagyobbik része a szükségesnél kevesebb kalóriát vesz magához. ez különösen a távol - és a közel-kelet, latin-amerika és afrika népeire vonatkozik, ugyanakkor a fejlett országok lakosságának módja van a szükségesnél is több kalória fogyasztására.

az élelmiszerek kalória-értéke azonban még nem ad hű képet a táplálkozás minőségéről. az ideális az volna, ha a fogyasztás háromnegyede egyelő arányban oszolnék meg a z állati eredetű táplálékok és a gabonafélék között, a fennmaradó egy-negyed-rész pedig más növényi táplálékra esnék. ezzel szemben Kanada, az USA, Dánia, Svédország, Anglia, Új-Zéland lakossága csak 25 százalék gabonaféléket, viszont csaknem 50 százalék állati eredetű táplálékot fogyaszt. a svájciak, hollandok, nyugatnémetek, norvégok, belgák, argentinok, ausztrálok gabonafogyasztása is csak alig valamivel nagyobb, náluk is az állati eredetű kalóriák vannak túlsúlyban. a z előbb említett normális elosztást képviseli Ausztria, Finnország, Magyarország, Franciaország, Uruguay, Paraguay, Izrael, Venezuela. a spanyolok és portugálok, mexikóiak már csak a tápérték 22-27 százalékát fogyasztják állati termékekben, a gabonafogyasztás itt már túlsúlyban van. Európában a legkevesebb állati terméket az olaszok és a görögök eszik, s ennek megfelelően igen magas a fogyasztásuk gabonafélékben. a távolkeleti államok egy sorában, mint Japánban, Indiában, Ceylonban, Pakisztánban, valamint sok afrikai és közel-keleti államban 10 százalékot sem ér el az állati termékek fogyasztása. a gabonafélék túlsúlya már hiányos táplálkozásra mutat.

/folyt.köv./ ke

- 22 -

8.52/e

9.45 H

a rendkívül fontos fehérje-ellátásban Új-Zéland vezet, napi 110 grammal, amiből csaknem 80 gramm állati eredetű fehérje. a második helyen az USA áll 90 grammal, ebből 65 gramm állati eredetű. Magyarország e téren is jó helyzetben van: a napi 100 grammos fehérje-átlagból csaknem 40 gramm származik állati termékekből. Indiában viszont csak 6 gramm fehérje jut egy embernek naponta.

érdekes, hogy a tápanyag-igényt a táplálék összetétele is befolyásolja. Nansen expedíciója például elkerülte a skorbutot, pedig nem gondoskodtak külön C-vitamin forrásról. ezzel szemben egy évtizeddel később Scott expedícióját a skorbut pusztította el. Nansenék ugyanis az eszkimókhöz hasonlóan hussal és zsíradékkal táplálkoztak, ami kevesebb C-vitamin „bevitelét” igényelte, mint Scotték szénhidrátokra és gabonafélékre alapozott étrendje.

a szakemberek szerint földünk mennyiségileg és fehérjében is el tudja látni gyorsan növekvő lakosságát. valószínű azonban, hogy az eddiginél nagyobb mértékben kell majd támaszkodni fehérjével felducsított növényi táplálékokra. az állattenyésztésen kívül jelentős fehérjeforrás a szója, valamint a halászat, amelyet fokozódó mértékben kell tervszerű halgazdálkodássá fejleszteni. a fehérjedúsítás szempontjából rendkívül nagy lehetőségek vannak az algákban és az élesztőben. míg egy 500 kilogrammos szarvasmarha legfeljebb 400 gramm fehérjét termel naponta, ugyanennyi súlyú élesztő optimális körülmények között körülbelül 50 tonna fehérjét volna képes felépíteni./mti/

-.-

bb. 15. gombásodás veszélyezteti a zirci műemlék könyvtárat

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

veszélybe került az országos széchenyi könyvtár zirci reguly Antal műemlékkönyvtára: környező házi gombák támadták meg berendezését és fenyegetik a 60.000 kötetes könyvtárolományt is. a szakemberek szerint fertőző góc keletkezett az épületben és a fertőzés fokozatosan terjed. a gombák az egyes épületrészekben is képesek áthatolni.

/folyt.köv./ ke

- 23 -

8.40/il

9.45 H

bb. 15. / gombásodás ... 1. flyt/ il

a könyvtár nagyértékű berendezésének és könyvtárlománynak védelmére már korábban is tettek intézkedéseket. először a kis terem fából készült fűdém szerkezetét cserélték ki. a gomba azonban befészkelte magát a nagyterem berendezésébe is. mintegy 300.000 forintos költséggel láttak hozzá a veszedelemes kártevő kipusztításához, a helyiségek és a butorzat fertőtlenítéséhez. a könyvtár vezetői szakembereket keresnek a művészi értékű intarziás műemlékbutorok felújításához./mti/

bb. 16. védettséget kap a mecsek két kiránduló vidéke

a vid kz/sk/ká/il/bs 1967. december 12.

a mecsek két kiránduló vidékét - a pécsi tó és a zengő-csucs környékét - védetté nyilvánítják. a baranya megyei tanács természetvédelmi felügyelősége már kijelölte azokat a határokat, amelyekben belül érintetlenül hagyják a területet és az ott lévő természeti objektumokat. a nyugati mecsekben festői képének megóvása érdekében védettséget kap a vízfő-forrás, a belőle eredő orfői-patak, a sárkány-szakadék nevű sziklagörgeteg, amely az üdülő körzet szép és természetes háttérét képezi. a keleti-mecsekben kialakuló tájvédelmi terület magában foglalja a zuhatagos patakokkal átszelt hidasi és óbányai völgyet, a nemrég feltárt máré-vári romokat, az értékes püspökszentlászlói kastélyparkot, a híres zengői szelid-gesztenye-erdőket és a vadontermő pünkösdirózsa lelőhelyeit./mti/

bb. 17. új butorgyár zalaegerszegen

vid szf/sk/ká/il/bs 1967. december 12.

a zalaegerszegi butoripari vállalat kinőtte eddigi szűkös műhelyeit, ezért a város határában 13 millió forint költséggel, saját erőforrásból, új korszerű butorgyár építését kezdte meg. az új gyár előregyártott elemekből készülő első épületeiben már a jövő évben megkezdik a munkát és fokozatosan felszámolják eddigi telephelyeket./mti/

- 24 -

9.00/e

G. 45/

bb. 18. van-e folytatása a gánti bauxit lelőhelynek? - kutatás a vértésben és a délnyugati bakonyban

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

a bauxitkutatás szempontjából eddig még szűz területeken láttak munkához a geológusok. több kérdésre keresnek választ. az egyik kérdés: vajon van-e folytatása a gánti bauxit rétegnek? ez az ismert érlelőhely lassan kimerül, ezért ideje eldönteni, honnan pótolják a majd az elmaradó gánti termelést. a kutatási terv szerint a gánti központi területtől fokozatosan eltávolodnak a kutatással a peremterületek felé. helyenként már 30 kilométerre járnak a kutatási kiinduló ponttól. a furások egyre inkább bicske irányába terelődnek.

a vértési kutatáson kívül a dél-nyugati bakony felderítetlen részein is feltűntek a furótornyok. a csehányai területen másfél kilométeres távolságban helyezik el a tornyokat és a szelvény vonalak mentén kutatják át a területet. az érdekes geológiai felderítés mindkét helyen hosszabb ideig tart./mti/

bb. 19. husz köbméter fából négyezer liter vizet „csapoltak”, új különleges impregnálási módszer

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

évről évre nagytömegű fát kezelnek a máv tokodi fatelítő üzemében. különleges technológiával „szippantják”, ki a fából a vizet és a levegőt, majd ásványolajokkal, korrhadást és gombásodást gátló vegyszerekkel telítik a hasábokat. a magyar hajó- és darugyárnak például a hajógyártáshoz égésgátló vegyszerrel impregnálják a fát. a szénbányák földalatti munkahelyeire sóval átitatott fát szállítanák.

a tokodi üzem műszaki dolgozói most új, különleges impregnálási módszert dolgoztak ki. az új eljárással az egyébként már légszáraz, de a még mindig 20-30 százaléknyi vizet tartalmazó fát tökéletesen víztelenítik. először nagy nyomás alatt olajban főzik a faanyagot, amely így gőz formájában kicsapja magából a vizet. ezután vákuumot képeznek a tartályban, és a távozó gőzöket hűtő csőrendszerben cseppfolyósítják.

/folyt.köv./ Hc

- 25 -

n9.10/e

10.10/

bb. 19. / husz köbméter ... 1.folyt/ 1L

az új eljárással a legutóbbi kísérletnél 20 köbméter légszáraz fából még 4000 liter vizet „csapoltak”, így olyan különleges ipari felhasználásra alkalmas faanyagot nyertek, amely porszáraz volt és teljesen elvesztette elektromos vezetőképességét. az új módszerrel egyúttal a telítési időt is rövidítik.
/mti/

bb. 20. ipari üzemek robbanásvédelmét vizsgálják a kgst részére a pécsi bányász kutatók

b vid/szf/sk/ká/1L/bs

1967. december 12.

a mecse^{ki}szénbányák kutatási osztálya évek óta teljesít megbízásokat a kgst-nek.

a közelmúltban újabb feladatot kapott ipari üzemek robbanásvédelmével kapcsolatos vizsgálatokra. ezt a témát ugyanis a szocialista országok tüzőltő konferenciáján hozott határozat Magyarországra ruházta.

a megbízás a szénpor- és sujtólégrobbanás elleni védekezésⁱ kísérletek, vizsgálatok kiterjesztését jelenti. a pécsi szakemberek eddig azt kutatták, milyen porok, vagy egyéb anyagok robbanásveszélyesek, milyen mértékű ez a veszély, s a megelőző, ugynevezett „elsődleges védekezés”, érdekében milyen üzemi körülményeket kell teremteni ahhoz, hogy a robbanást elkerüljék. most olyan módszereket, védőeljárásokat kell kidolgozni, amelyekkel csökkenteni lehet a már bekövetkezett robbanás pusztító hatását. számítási módszereket dolgoznak ki, amelyekkel meghatározzák a robbanási nyomások elvezetésére szolgáló nyílások és könnyen hasadó felületek szerkesztési elvét. statikai számításokkal igazolják az alkalmazott - falazott és monolit - építmények, szerkezetek állékonyságát. a számítások helyességét kísérleti robbantásokkal ellenőrzik. már készül egy kísérleti épület terve, amelyet jövőre kiviteleznek pécsen, a bányakutató telepén.

az ipari üzemek robbanásvédelmével kapcsolatos vizsgálati eredményeknek nagy hasznát veszik majd az új létesítmények tervezői./mti/

ke

--

- 26 -

9.15/1L

10.10/1L

bb. 21. a téliesítés elhuzódása miatt késik a gépszerelés az épülő székesfehérvári szélesszalag hengerműben

a vid szf/sk/ká/1L/bs

1967. december 12.

a székesfehérvári könnyűfémmű épülő szélesszalag hengerművének legnagyobb munkája jelenleg a 2. számú hengerállvány gépalapjainak lerakása. a fedett csarnoknak ezen az egyetlen munkahelyén éjjel-nappal kétszázötven ács, vasszerelő, kubitkos és betonozó dolgozik. összesen 8400 köbméter betont kell beépíteniük. a mélyen földbenyúló, széles gépalapba. a 22. számú építőipari vállalat dolgozóinak nagy munkát az év vége előtt valószínűleg befejezik és átadják a területet szerelésre a gépszerelőknak.

a beérkezett szovjet gépek kezelését, beépítés előtti zsirtalanítását és azonosítását, valamint a gépszerelés megkezdését azonban veszélyezteti a hideg. az 500 méter hosszú csarnokot ugyanis decemberre be kellett volna keríteni és fűtéssel egyenletes hőmérsékletet kellett volna teremteni benne.

az országos szakipari vállalat azonban külföldi kopolit üveg hiányában leállt az üvegezéssel, a csőszerelő vállalat pedig elmaradt a fűtőhálózat szerelésével és a csőszigeteléssel, emiatt késik az épület téliesítése.

beruházási vezetők véleménye szerint a téliesítés elhuzódása akadályozza nemcsak a gépszerelés előkészítését, megkezdését, de a többi munkát is és súlyosan veszélyezteti a szélesszalag hengermű tervezett jövő évi üzembehelyezését./mti/

--

bb. 22. burgonyanemesítés matematikai műveletek segítségével

c vid kz/sk/ká/1L/bs

1967. december 12.

új, a burgonyanemesítést alapjaiban megváltoztató felfedezés eredményeit összegezik a keszthelyi agrártudományi főiskolán. sárvári István, a főiskola tudományos főmunkatársa, az országos burgonyanemesítési munkabizottság elnöke az eseménnyel kapcsolatban a következőket mondotta/

/folyt.köv./ ke

9.18/e

- 27 -

10.10/1L

bb. 22. / burgonyanemesítés ... 1.folyt/ 11

házánkban évente mintegy 50 000 - 60 000 vagonnyi, tehát körülbelül egymilliárd forint értékű burgonyatermés-veszteséget okoz a növény legveszedelmesebb kártevője, a levélsodródás vírusa. a szakemberek rezisztens fajták kinemesítésével próbálták felvenni ellene a küzdelmet. a nemesítések azonban mindegyik tapogatózás, találgatás jellegűek voltak. a keresztezések tömegéből végül is csak gyakorlati megfigyelések alapján - egyrészt túlságosan lassan, másrészt nagy bizonytalansági tényezővel - tudták csak kiválogatni a legmegfelelőbb, illetve a legmegfelelőbbnek tartott fajtákat. a munka még sem volt haszontalan: az így felhalmozódott anyag - a hibridek százezrei - lehetőséget adtak a kutatóknak arra, hogy logikai következtetésekkel és az öröklődés törvényei alapján végzett különböző matematikai számításokkal megállapítsák az egész nemesítési munkát alapvetően meghatározó általános tényezőket. ezzel gyakorlatilag matematikai műveletekkel kiszámítható folyamattá egyszerűsítették a mindeddig hosszadalmas tapogatózásra alapozott, s a keresztezések ezreire kényszerített vírus-rezisztencia nemesítést. a kidolgozott matematikai apparátus segítségével előre meghatározható új fajták ellenállóképességének jellege és mértéke az említett vírussal szemben. a matematika alkalmazása, mivel feleslegessé teszi a sok ezer keresztezést, meggyorsítja a burgonyanemesítés ütemét, ugyanakkor olcsóbbá is teszi ezt a fontos munkát./mti/

bb. 23. új típusú vetőgépek készülnek mosonmagyaróvárott

a vid kz/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

új típusú, a termelés korszerűsödése következtében változó igényeknek jobban megfelelő vetőgépek mintapéldányai készültek el a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárban. régi tapasztalat, hogy a kötött talajokon az eddig használt késes, csoroszlyás vetőgépeknel sokkal előnyösebb a tárcsás-csoroszlyás rendszerű.

/folyt.köv./

9.25/11

- 28 -

40. 10 g

bb. 23./ új típusú... 1. folyt/ 11

a gyár tervezőinek úgy sikerült kialakítaniuk a tárcsás-csoroszlyás rendszerű, 32 soros vetőgépet, hogy a külföldi típusokkal ellentétben a legjobbnak tartott 120 milliméteres sortávolságot is sikerült megtartaniuk. a hasonló külföldi gépek sortávolsága legalább 150 milliméter. egyidejűleg foglalkoznak a gyárban új sűrűsoros vetőgépek tervezésével, illetve a hazai gyakorlatban használt kukorica-vetőgépek tökéletesítésével is. az utóbbihoz műtrágyaszórót, valamint vegyszerszóró-adaptort készítettek. az ukv-6 jelű vetőgép így egyszerre három műveletet végez: elveti a szemet, kiszórja a műtrágyát és lerakja a gyomirtóvegy-szert./mti/

bb.25. nincs már szükség a bábasszonyokra

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

zala megye egészségügyi szolgálatának vizsgálata szerint a zalai kismamák 98 százaléka kórházban, szülőotthonban hozza világra gyermekét. a falusi bábák azonban nem maradtak munka nélkül, nagyobb részük a körzeti orvosok mellett asszisztensi szolgálatot teljesít. a megyei tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi döntése szerint a továbbiakban nem töltik be a nyugdíjazás következtében megüresedő szülésznői állásokat, mert csak a legkritikább esetben veszik igénybe a bábák szolgálatait. január elsejével például további 28 szülésznői állás szűnik meg zala megyében./mti/

bb. 26. extra minőségű üveg

vid-szf/lk/ká/il/bs

1967. december 12.

extra minőségű üveg előállításával kísérleteznek az ajkai üvegyárban: a próbasorozat gyártásának első lépéseként újjáépített kádkemencét helyezték üzembe, amely több tekintetben már nem hasonlít a hagyományos tipushoz. az új rendszerű kemencénél nem alkalmaznak samott-gyűrűket, ezek ugyanis munka során elhasználódnak, és szennyezik az üveg anyagát. az ajkai mérnökök szerint az új módszerrel gyártott üveg minősége megközelíti a kis teljesítményű fazekas kemencéből kikerülő anyagét./mti/

9.35/11

- 29 -

bb. 24. nyomravezető izotópok a vegyiparban

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

a vegyi berendezésekben nagyon nehéz nyomon követni a kémiai vegyületek útját. az anyagot elnyelik a gépek és a szakemberek a legtöbb esetben csak a kész termékkel, találkoznak, újra a vegyészek természetesen szeretnék tudni, hogy közben mi is történik az anyaggal, hogyan keverednek össze a vegyületek, milyen az áramlási sebességük.

a veszprémi nehézipari kutatóintézet munkatársai rádió-izotóps módszert vezettek be a vegyszerek feldolgozásának ellenőrzésére. a rádió-kémiai osztály eljárásának lényege, hogy egészen kis mennyiségű izotópos anyagot kevernek a vegyi berendezésekbe kerülő vegyszerekhez. az izotóp sugárzásával mindvégig elárulja jelentését, jól elkveredik az anyagban és nyomra vezet, a mérnököket, akik így már pontosan eldönthetik, hogyan oszlott el az anyag a készülékben. ennek meghatározása igen fontos hiszen sok esetben éppen ettől függ a termék minősége. a szolnoki szuperfoszfát műtrágyagyárban például évi 10.5 millió forint megtakarítást értek el azzal, hogy az izotópos ellenőrzés után változtattak a vegyi berendezések szerkezetén. az egyébként teljesen veszélytelen vizsgálat már kimutatta azt is, hogy több hazai karbamidüzemben indokolatlanul sokáig tartják a vegyi berendezésekben az anyagokat.

a nyomravezető izotópok alkalmazása iránt egyre több a hazai üzem érdeklődik./mti/

--

bb. 27. budapestre érkezett frantisek krajcir, a csehszlovák minisztertanács elnökhelyettese

t sl/lk/il/bs

1967. december 12.

a kgst 21. ülészsaka alkalmából kedden reggel budapestre érkezett frantisek krajcir, a csehszlovák minisztertanács elnökhelyettese, a csehszlovák delegáció vezetője. a küldöttség többi tagja már hétfő óta hazánkban tartózkodik.

fogadására a nyugati pályaudvaron megjelent dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese és jozef pucsik, csehszlovákia budapesti nagykövete./mti/

--

9.48/il

- 30 -

bb.28. megkezdődött a kgst 21. ülészsaka

t sl/j/ie/il/bs

1967. december 12.

kedden délelőtt a gellért szálló nagytermében megkezdődött a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának 21. ülészsaka.

a tanácskozáson a bolgár delegációt t.colov, a csehszlovákot f.krajcir, a lengyelt z.nowak, a magyart apró antal, a mongolt d.gombozsav, az ndk-ét g.weiss, a román g.radulescu, a szovjetet m.leszecsco, miniszterelnökhelyettesek, a jugoszláv delegációt a.grlicskov, a szövetségi végrehajtó tanács tagja vezeti. a tanácskozáson megfigyelőként részt vesz a vietnami demokratikus köztársaság képviselője. jelen van nyikolaj faggyejev, a kgst titkára is.

a megnyitóbeszédet az elnök apró antal mondotta. /beszédét mai bb. 12-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk./

a napirend és a munkarend elfogadása után apró antal, a nagy októberi szocialista forradalom és a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok új típusa, címmel mondott beszédet.

apró antal beszédéhez / bb 13-as hír/ az alábbi javításokat adjuk:

az 5. folytatás első bekezdésének 3. sora:

„a testvéri országokba, hogy...,

a 6. folytatás első bekezdésének 2. sorában:
„végezték el és ez j e l e n t ő s eredménynek mondható,,

a 7. folytatás második bekezdésének 7. sorától a szöveg helyesen a következő: „...általában öt évet f o g j o n át és ezzel a nemzeti iparágak perspektivikus fejlesztését s e g i t s e elő,,

a 8. folytatás első bekezdésének 6. sorában:
„...forumot b i z t o s i t valamennyi tagállamnak...,,

a 9. folytatás 3. bekezdésének 3. sorában:

„...sok új független állam alakult ázsiaiban, afrikában és másutt...,,

a beszéd embargóját feloldjuk.
/folyt.köv./

11.50/il

- 31 -

kk

12.45H

bb. 29. muzeális értékű tárgyakat csempészett ki az országból.

j/sr/il/bs

1967. december 12.

a vas megyei rendőrfőkapitányság devizagazdálkodást sértő bűncselekmény elkövetése miatt eljárást indított hell géza 48 éves építészmérnök, osztrák állampolgár ellen, aki 1956-ban hagyta el az országot. hell géza december 9-én érkezett magyarországra azzal a céllal, hogy édesapja szombathelyi lakásán tartott muzeális értékű tárgyakat ki-csempéssze az országból. hell december 10-én, az esti órákban jelentkezett kilépésre a határátkelőhelyen, ahol a vámvizsgálat alkalmával gépkocsijában elrejtve két darab 500 éves, művészi kivitelű, muzeális értékű falfaragványt találtak. a vizsgálat megállapította hogy hell géza 1966. augusztusában is járt magyarországon, amikor ugyancsak hasonló módon muzeális tárgyakat csempészett ki, amelyeket azután ausztriában elzálogosított. a rendőrség hell gézát őrizetbe vette, és ügyében tovább folytatja a vizsgálatot./mti/

bb. 30. súlyos üzemi baleset

1 hi/j/sr/il/bs

1967. december 12.

súlyos baleset történt a 15. kerületben a cservenka mihály uti törmeléklerakó-telepen. vajda józsef 26 éves budapesti lakos billenős tehergépkocsival a kijelölt helyen törmelékot szórt le. varga lászló 29 éves rakodómunkás, budapesti lakos akocsi alá bujva, lapáttal ütögetni kezdte a rakfelület alját, hogy a rátapadt törmelékot eltávolítsa. jelzésére, hogy a munkát befejezte, a sofőr elindította a tehergépkocsit, s varga lászló a hátsó kerék alá került. életveszélyes állapotban szállították kórházba. a baleset ügyében a vizsgálat megindult./mti/

bb. 31. közlekedési balesetek

1 hi/j/sr/il/bs

1967. december 12.

a 13. kerületi váci ut és a thälmann utca kereszteződésénél czapári istván 25 éves segéd munkás, budapesti lakos a kijelölt gyalogátkelőhelyen nem adta meg az elsőbbséget, és elütötte magyar mihály 47 éves kubikust, aki súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedett.
/folyt.köv./

12.15/ll
12.43/e

- 32 -

bb. 31. / közlekedési ...1. folyt/ il

zuglóban, a kerepesi ut és a szentmihályi ut találkozásánál körösi ferenc 62 éves budapesti lakost, aki szabálytalanul haladt át az uttesten, elütötte egy tehergépkocsi. az idős embert súlyos, nem életveszélyes sérülésekkel kórházba szállították.

a 7. kerületben, a dembinszky utca és a bethlen gábor utca sarkán bohák lajos nyugdíjas budapesti lakos személygépkocsijával összeütközött egy teherautóval. a gépkocsin utazó bohák lajosné súlyosan, nem életveszélyesen megsérült.
/mti/

bb. 32. gyilkosság, halálos szerencsétlenségek

j/sr/il/bs

1967. december 12.

a somogy megyei rendőrfőkapitányság emberölés miatt eljárást indított benke ernő 49 éves tsz tag, büntetett előéletű, varaszlói lakos ellen. benke a lakásán italozás és szóváltás közben baltával fejbe ütötte, majd fojtogatta életétársát, papp anna 46 éves háztartásbelit, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség benke ernőt előzetes letartóztatásba helyezte.

tápé község határában, a tiszán ittasan csónakázni indult nagy mihály 48 éves segéd munkás, tápéi lakos. csónakázás közben a tiszába esett és a vízbe fulladt.

személyvonat lépcsőjén utazott fodor imréné 49 éves háztartásbeli, eleki lakos. amikor a vonat a kétegyházi vasútállomáson fékezett, fodorné a lépcsőről leesett, a kerekek alá került, és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

a pítvaros és csanádaberti községek közötti útvonalon kohonicz éva 11 éves iskolai tanuló kerékpárjával egy autóbusz elé kanyarodott, amely elütötte. a kislány a körzeti orvosi rendelőbe szállítása után sérüléseibe belehalt./mti/

12.35/ll

- 33 -

13.30/8

bb. 33. időjárásjelentés

il/hné

1967. december 12.

a meteorológiai intézet jelenti december 12-én kedden délelben 12 órakor:

ujabb havazás, helyenként hófuvás

a földközi-tenger térségében elhelyezkedő nagykiterjedésű ciklon-rendszer délnyugat felől a balkán-félszigetre és a földközi-tenger vidékére folyamatosan enyhe levegőt szállít. hatására az említett területeken csapadékos és sokfelé ködös az időjárás. a brit-szigeteken és nyugat-európa partvidékén az újabb óceáni légtömegek szeles, esős, de viszonylag enyhe időt okoznak.

hazánkban hétfőn egész napon át erősen felhős volt az ég, és országszerte havazott. a lehullott csapadék mennyisége a tiszántul északi felén általában nem érte el az 1 mm-t, az ország más részein 2,7 mm között volt. síófokon és Lengyelén 8 mm hullott. hegyeinket sportolásra alkalmas hóréteg borítja, Lillafüreden 17, kékestetőn 20, galyatetőn 25 cm, a hó vastagsága. a hőmérséklet napközben 0-minusz 3 fokig emelkedett. kedden hajnalban északon minusz 4-minusz 10, máshol minusz 2-minusz 5 fokig hűlt le a levegő. a délelőtti folyamán északnyugat felől felszakadozott a felhőzet, de a déli megyékben még borult maradt az idő és havazott. a hőmérséklet 11 órakor minusz 2- minusz 8 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke minusz 2,6 fok volt, 4,1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet minusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerdán estig: időnként megnövekvő felhőzet, elsősorban délen többfelé havazással. megélénkülő, helyenként erős északi, északkeleti szél. néhány helyen hófuvás. hideg idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 5-minusz 10 fok között. a derültebb helyeken kevéssel minusz 10 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0- minusz 5 fok között. a duna vizállása : 162 cm./mtl/

--

13.00/it

- 34 -

13.30

bb. 34. a „ki olvas többet?“, rádió-rejtvény eredménye

i tf/lk/sr/il/bs

1967. december 12.

kétezernél több megfejtést küldte be a hallgatók a rádióhoz a „ki olvas többet?“, címmel három adásban elhangzott rejtvényműsorra. a téli könyvvásárhoz kapcsolódott - sinkovits imre által vezetett - műsoros rejtvény helyes megfejtői között három főnyeremény talált gazdára, hét szerencsés pályázónak pedig 500 forint értékű könyvcsomagot sorsoltak ki. a műsor szerkesztői az alábbiakban közölték az eredményeket:

az első díjnak számító zeneszekerényt téglás éva szolnoki rejtvényfejtő nyerte; második díjat, pacsirta rádiót kap hajdu hajnalka / budapest/; a harmadik díj, egy varia-könyvszekerény és vele 500 forintos könyvvásárlási utalvány pál józsefnek jutott / aki a nógrád megyei cered községből küldött be helyes megfejtést./ a félezer forintos könyvcsomagokat postán továbbítják a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjából az olvasó-ve-télkedő 4-10. helyezetteinek: péch antal / budapest/, pálóczy horváth ödönné / budapest/, dán zsuzsa / budapest/, bodnár péter /budaörs/, sugár ágnes /szombathely/, dr. petró edit / miskolc/ és hoós ernőné /leányfalu/ versenyzőknek.

elő szóban is hallhatják az érdekeltek a „ki olvas többet?“, műsor-sorozatáról szóló beszámolót: a kossuth-adón szerda este elhangzó „gondolat“-ban, csütörtök délután pedig a petőfi-rádió „kettőtől-hatig“, adásában./mtl/

--

bb. 35. száz éve született

i tf/lk/sr/il/bs

1967. december 12.

julien benda francia író, haladó polgári gondolkodó, a modern racionalizmus egyik legjelentősebb humanista képviselője. a centenárium alkalmából a magyar pen club emlék-ünnepséget rendez csütörtökön 17 órai kezdettel az írószöveg-ség bajza utca 18. szám alatti székházában. benda életművé-ről római mihály andrás tart előadást./mtl/

--

14.15/il

- 35 -

14.35

14.35

bb. 36. baráti köri összejevetel

i tf/lk/sr/il/s

1967. december 12.

Lesz a magyar nemzeti galériában szerdán délután fél 6 órai kezdettel. a képzőművészetek rajongói ezuttal „a nemzeti jelleg problémája a forradalom előtti orosz művészetben „ és „hollósy orosz tanítványa, favorszkij mint könyvművész és teoretikus„ című előadásokat hallhatják, színes képek vetítése kíséretében./mti/

--

bb. 37. három deci kőménymag ...

i tf/lk/sr/il/bs

1967. december 12.

zsindelyezik a kaszárnya tetejét..., árok is van, gödör is van... - egyebek között ezekből a dalokból, nótákból és még egész sor más műdalból, cigánynótákból készültek el a legújabb color-vox-felvételek, amelyek már kaphatók a boltokban. nyolc féle új képes-hangos levelezőlapot hoztak forgalomba az ünnepek előtti napokban./mti/

--

bb. 39. elkészült a kétszáz személyes zalaegerszegi szociális otthon

vid fszf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.

a zalaegerszegi felsőerdő területén, festői környezetben felépült a 200 személyes szociális otthon. az üvegfalu, napfényes otthont január elején nyitják meg./mti/

--

bb. 38. vizsgálják a péti katalóger - többszáz műszer próbálnak ki

a vid szf/sk/ká/il/bs

1967. december 12.a

a péti nitrogénművek nagybővítése során megkezdték az új üzemszerekben felszerelt több száz műszer kipróbálását. a különböző típusokat az átadás előtt a villamos automatika intézet műszerészei szabályozzák be a legaprólékosabban, nehogy a fontos berendezések később esetleg félrevezető adatokat közöljenek a kezelőszemélyzettel. a tökéletes pontosságra annál inkább szükség lesz, mert egyes üzemszereket elektronikus számítógép irányít majd. jelenleg az ammónia-szintézis üzem műszereit szabályozzák, majd a karbamid részleg műszereit próbálják ki. több olyan típusú műszert „vizsgáztatnak„ amelyeket először alkalmaznak a hazai vegyiparban. ilyen készülék például az ugynevezett katalóger, amely a mérési adatokat önműködően gyűjti össze. „jegyzetei„ alapján közlik majd a tényeket a számítógéppel. a műszeres mérések több hetet vesznek igénybe./mti/

--

14.20/11

- 36 -

NY 14.20/11

bb 28. megkezdődött a kgst.... 1. folyt. /-ju

apró antal beszédehez kapcsolódva, a delegációk vezetői felszólalásaikban a szovjet küldöttség útján üdvözölték a szovjetunpó kommunista pártját, a szovjet népet a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából. valamennyi felszólaló kiemelte a szovjetunió nagy eredményeit, a pártjaink, országaink, népeink közötti szoros barátság, a gazdasági együttműködés jelentőségét. hangsúlyozták a proletár-internacionalizmus, a proletárszolidaritás nagy fontosságát.

mihail leszecsko, a szovjet küldöttség vezetője az szkp központi bizottsága és a szovjet kormány nevében köszönetet mondott az üdvözlő szavakért. hangsúlyozta, hogy a szovjetunió teljes virágzásban lép az új korszak második félévszázadába, s internacionalista kötelezettségeinek megfelelően továbbra is segíti, hogy a többi nép is békében, boldogan éljen. szólt az országaink közötti együttműködésről, amely - mint mondotta - a népek egyenjogúságán, függetlenségén, a belügyekbe való be nem avatkozásokon, a kölcsönös megbecsülésen és bizalmon alapszik.

ezután jegyzőkönyvben megörökítették a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójával és országaink új típusú együttműködésével kapcsolatos hozzászólásokat. az első napirend az internacionálé hangjaival fejeződött be.

a kgst XXI. ülésének délután - második napirendi pontként - a végrehajtó bizottság beszámolójának vitájával folytatta munkáját. /mti/

--

bb 40. az országgyűlés ipari bizottságának ülése

t hi/hné-lm sr

1967. december 12.

az országgyűlés ipari bizottsága kedden a parlamentben - gácsi miklósnak, a bizottság titkárának elnökletével - ülést tartott, s megtárgyalta az ipari minisztériumok, valamint a közlekedés- és postaügyi minisztérium, a munkaügyi minisztérium, továbbá az építésügyi és városfejlesztési minisztérium 1968. évi költségvetését.

/folyt.köv./
15.40/Lm

- 37 -

RR 16.02

bb 40. /az országgyűlés ... 1. folyt./-Lm

dr. kardos géza pénzügyminiszterhelyettes ismertette az egyes ágazatok jövő évi költségvetési előirányzatait, az érdekeltektől várható fejlődési lehetőségeit. a bizottság az előterjesztést megvitatta. felszólalt balogh lászló, fülöp jános, inokai jános, jazbinsek vilmos, kéri vencel, schuchmann zoltán, szépölgyi zoltán, dr. varga pálné és vida miklós képviselő.

az elhangzott kérdésekre és észrevételekre a tárcák képviselőjében dr. csanádi györgy, közlekedés- és postaiügyi miniszter, kovács istván, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, dr. kardos géza pénzügyminiszterhelyettes, horváth gyula könnyűipari miniszterhelyettes, lörcinc imre nehézipari miniszterhelyettes, nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes, simor jános építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes és jávor ervin, az országos tervehivatal elnökhelyettese válaszolt.

a bizottság a pénzügyminiszterhelyettes tájékoztatóját tudomásul vette, az említett tárcák 1968. évi költségvetésének tervezetét elfogadta, s úgy határozott, hogy az országgyűlés legközelebbi ülésén is elfogadásra ajánlja./mti/

..

bb 41. a gangesnél ellenőrizték exportcikkek korrózióvédelmét a lengyel kémikusok - tapasztalataikat a kgst-tagországok rendelkezésére bocsátották

b vid szf/sk-Lm ká

1967. december 12.

veszprémben, a nehézipari kutató intézetben kedden folytatta munkáját a kgst korróziós tudományos tanácsának ülés-szaka.

a hat országból érkezett kémikusok nagy érdeklődéssel hallgatták a.kozseradski a lengyel finommechanikai kutató intézet igazgatójának előadását, amely a lengyel szakemberek távolkeleti korróziós expedíciójának tapasztalatait összegezte. a hattagu csoport a lengyel kormány által rendelkezésére bocsátott hajón gdanskból indult el indiába, hogy ott tanulmányozza a rozsdásodás mértékét, gyorsaságát és így megkereshesse a lengyelországból indiába exportált gépek korrózióvédelmének legcélszerűbb módjait. a kémikusok a gangesnél két kilométerre ütöttek tanyát és tudományos alaposan láttak a vizsgálatokhoz. különféle rozsdaellelítő védőbevonatokkal ellátott mintalemezeket helyeztek el az ottani természetes körülmények között és így ellenőrizték, hol a legerősebb a korrózió és milyen óvó eljárások jöhetnek számításba. az expedíció költségeire kétmillió zloty fordítottak. mint az eladásból kiderült ez az összeg sokszorosan megtérült.

/folyt.köv./

16.00/Lm

- 38 -

KW 16⁰⁰

bb 41. /a gangesnél ... 1. folyt./-Lm

az indiának szánt árukat ugyanis most az expedíció tapasztalatainak figyelembe vételével védik meg a rozsdától és ügyelnek a szállítás közbeni védekezésre is.

a lengyel expedíció tudományos zárójelentését a keddi ülésen átnyújtották a küldöttségeknek. az indiai tapasztalatokat kamatoztathatják majd a magyar vállalatok, intézmények is; lengyel mintára korszerűsíthetik az indiába szállított gépek csomagolását, vegyi védelmét./mti/

..

bb 42. az országgyűlés szociális- és egészségügyi bizottságának ülése

t vt/hné-Lm sr

1967. december 12.

az országgyűlés szociális- és egészségügyi bizottsága - dr. pesta lászló elnökletével - kedden ülést tartott a parlament gobelin-termében. a tanácskozáson részt vett dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, dr. darabos pá, az orvos-egészségügyi dolgozók szak-szervezetének főtitkára is.

cserba lászló, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője ismertette a képviselőkkel az egészségügyi tárca 1968. évi költségvetés tervezetének főbb előirányzatait. a tájékoztatót élénk vita követte, amelyben felszólalt dr. babics antal, dr. bene zoltán, dr. donhoffer szilárd, dr. hargitai katalin, dr. marion zoltán, dr. noszkay aurél, orosz ferenc, dr. pesta lászló, dr. petri gábor, dr. schnitzler józsef, dr. stark janka és dr. várkonyi imre országgyűlési képviselő, továbbá dr. szabó zoltán, dr. darabos pá, dr. bartha ferenc, a fővárosi tanács egészségügyi osztályának vezetője és dr. császár ferenc, a pénzügyminisztérium főosztályvezetője.

a felszólalásokra adott előadói válasz után a bizottság úgy határozott, hogy a szociális- és egészségügyi ágazat költségvetési előirányzatát, - minthogy az alapot ad az intézménynek 1968. évi működéséhez - általában elfogadja, de megállapítja, hogy a korszerű működéshez biztosított fejlesztési összegek nem elegendők. ezért az e célra szánt keretek megemelését javasolja azzal, hogy az engedélyezendő többletet lehetőleg koncentráltan kell felhasználni./mti/

16.05/Lm

- 39 -

KW 16⁰⁵

bb 43. konferencia a hazai magyar és finn-ugor nyelvészet történetéről

t ms/tm-ju sr bs

1967. december 12.

a hazai tudományok közül az orvostudománnyal és a növénytannal együtt talán a nyelvészet tekinthet vissza a legnagyobb múltra, a leggazdagabb hagyományokra. a nyelvészek régi kívánsága, hogy magának a tudománynak történetéről rendezzenek tudományos tanácskozást. ezt az óhajt váltotta valóra a magyar nyelv tudományi társaság kedden a magyar tudományos akadémián rendezett konferenciája, amelyen a hazai magyar és finn-ugor nyelvtudomány történetét vitatták meg.

bárczi géza akadémikus, a társaság elnöke megnyitójában áttekintést adott nyelvtudományunk fejlődéséről a kezdetektől a múlt század közepéig. dr. balázs jános egyetemi docens, a nyelvészeti tudományok doktora vitaindító előadásában az 1850-től 1920-ig terjedő szakst elemezte. előadásában ennek a hét évtizednek történetét négy korszakra osztotta. az utkeresés korát, amikor finnugor nyelvészetünk alapjait lerakják, riedl, szende és hunfalvy páli munkássága fémjelzi. a második szakasz elválaszthatatlan budenz józsef európai színvonalú munkásságától. a harmadik szakaszban simonyi zsigmond fellépésétől kezdve a magyar nyelvészeti kutatások is felzárkóztak a finn-ugor nyelvészet mellé. magas színvonalra emelkedett a magyar nyelv tan és szótár-irodalom. a század elején a magyar nyelvtudományi társaság megalakulásával és a magyar nyelv című folyóirat megindításával kezdődik az utolsó periódus. ennek kiemelkedő alakjai gombocz zoltán és melich jános, akik az első világháború kitörése idején kezdik meg befejezetlenül maradt nagy vállalkozásukat, a magyar etimológiai szótár kiadását. nyelvtudományunk ekkor már a különböző ágak kifejlődésével egyre jobban differenciálódik, de szily kálmánnak sikerül egységbe tömöríteni a kutatások taborát. ennek a korszaknak szintén jelentősek a tudományos eredményei és tudománytörténeti szempontból fontos az elavult módszerek ellen küzdő bírálat erőteljes jeletkezése, ami megalapozza nyelvészetünk későbbi megújulását.

a bevezető előadást számos korreferátum és vita követte.

/mti/

--

16.25/szb

-40-

KE 16.42

bb 44. szovjet belkereskedelmi szakemberek érkeztek budapestre

i kf/kf szb ie

1967. december 12.

szovjet belkereskedelmi szakemberek érkeztek budapestre. a delegáció - p.i. malov-nak, a szovjetunió kereskedelmi minisztériuma főosztályvezető helyettesének vezetésével - a magyar-szovjet műszaki tudományos együttműködés keretében tanulmányozza a magyar belkereskedelem fejlesztési módszereit, a kereskedelmi központok kialakítását. tárgyalnak kereskedelmi és vendéglátóipari gépek gyártásának szakosításáról, s annak lehetőségéről, hogy szovjet kereskedelem-szervezők nálunk, magyar szakemberek pedig a szovjetunióban részt vegyenek egy-egy város kereskedelmi hálózatfejlesztési tervének kialakításában.

a delegáció találkozik a kereskedelmi létesítményeket tervező, a munka- és üzemszervezési kérdésekkel foglalkozó intézetek, kereskedelmi gépeket és berendezéseket gyártó vállalatok vezetőivel; a szovjet kereskedelmi szakembereket kedden délután fogadta borsos lászló belkereskedelmi miniszterhelyettes. /mti/

--

bb 46. megindult a jégképződés a balatonon - a hajók még közlekednek - utolsó percig dolgoznak a partfal-építők

a vid kz/sk szb ká

1967. december 12.

a keddre virradó éjjel a balaton partszegélyein erőteljesen megindult a jégképződés. a szél azonban szerencsére még késlelteti a jég beállítását, s így mind a teher-, mind pedig a személyszállító forgalmat fenntartották a tavon. fonyód és badacsony, slófok, balatonfüred-tihany között menetrend szerint közlekednek a személyhajók. hasonlóképpen a tihany-szántódi rév között szolgálatot teljesítő komphajó is. az esetleges hirtelen „jégzárlat”, gyors elhárítására a folyamszabályozó és kavicskotró vállalat, a vízügyi igazgatóság és a mahart megállapodást kötött. a partfalak és az új strandok építői is mindenütt a helyükön maradtak: az utolsó percig dolgoznak. a havazás, illetve a megindult jégképződés leginkább a halászok tevékenységét akadályozza. hétfőn öt brigád, együttesen 10 kilométernyi hálójába már alig akadt hal. a hó ugyanis kásás réteggel terítette be, lehűtötte a tó vízfelületét és ezzel meggyorsította a halak teledőbe vonulását. /mti/

--

16.30/szb

-41-

de 17.02

bb 48. ülést tartott az országgyűlési képviselők pest megyei csoportja

vdi fm/gö szb ká

1967. december 12.

az országgyűlési képviselők pest megyei csoportjának keddi ülésén dr. Csicsay Iván, a megyei tanács vb. elnökhelyettese adott tájékoztatót a művelődésügy helyzetéről és feladatairól. elmondotta többek között: bár az elmúlt két évben sok tanterem épült, alig javult a megye oktatási helyzete. különösen a főváros környéki községekben okoz gondot a gyermekek tanítása, mert a nagyszámu bevándorlás nyomán jelentősen megnövekedett a lakosság száma. ennek következtében például a budai járásban 90 gyermekre jut egy tanterem, s nem sokkal kedvezőbb a helyzet szigetfalmon, gyálon, turán és vácott sem. a megye saját erejéből nem tudja megoldani ezt a problémát, - a jövő évben csak 18 tanterem építésére telik a költségvetésből -, ezért az illetékesek segítségét kérték. a megye középiskolásainak oktatásához sok támogatást ad a főváros azzal, hogy ebben a tanévben 1500 diáknak biztosítottak helyet, a következő években pedig előreláthatólag ötezerre emelkedik majd a bejáró tanulók száma. /mti/

--

bb 49. jugoszláv statisztikai küldöttség érkezett hazánkba

t sl/tr szb ie

1967. december 12.

a központi statisztikai hivatal elnökének meghívására kedden öttagú jugoszláv statisztikai küldöttség érkezett hazánkba. a delegációt i. Latifics, jugoszlávia szövetségi statisztikai intézetének vezérigazgatója vezeti. a látogatás célja a társintézmények közötti baráti kapcsolatok kiszélesítése és elmélyítése.

a küldöttség öt napig tartózkodik hazánkban, és megismerkedik a magyar statisztikai munkával, a központi és vidéki apparátus működésével, az 1970. évi népszámlálás és lakásösszeírás előkészületeivel és több más szakmai kérdéssel. /mti/

--

16.32/Lm

- 42 -

17.08

bb 50. sok milliárdos értékek felhasználásáról tanácskoztak az ország főenergetikusai

t tz/lk-lm ie

1967. december 12.

kedden főenergetikusi értekezletet rendezett a nehézipari minisztériumban az országos energiagazdálkodási hatóság. a tanácskozáson 76 ipari, illetve közlekedési vállalat mintegy száz szakembere, valamint az energiagazdálkodásban érdekelt hatóságok, intézmények és az energiagazdálkodás központi irányító szerveinek képviselői vettek részt.

az értekezlet megszervezését az új gazdaságirányítási rendszer közeli bevezetése tette szükségessé és időszerűvé. a jövő év elejétől kezdve tudniillik az energiagazdálkodás, az energiahordozók forgalma terén is lényegesen nagyobb szabadságot kapnak a vállalatok az eddiginél. fokozott felelősséget jelent számukra a szükséges energiahordozók - a szén, a kőolaj, a földgáz - beszerzése a megfelelő időben, a biztonsági készletek biztosítása, mert a központi szervek a jövőben nem gondoskodnak az egyes vállalatok ellátásáról.

hatalmas értékekkel való gazdálkodás terhe hárul ebben a vonatkozásban a vállalatokra. az előzetes számítások szerint 1968-ban az ország vállalatai, intézményei a lakossággal együtt mintegy 30 milliárd forint értékű energiát fognak felhasználni. az energia takarékoságnak tehát igen nagy a jelentősége, de a konkrét módszereket ebben a tekintetben is a vállalatoknak kell kialakítaniuk vagy kiválasztaniuk. a feladatokért felelős szakembereknek, a vállalati energetikusoknak tehát tisztában kell lenniük az országos energiagazdálkodás irányelveivel, a rendelkezésre álló energiahordozók minőségével és mennyiségével, valamint a legkorszerűbb berendezésekkel és eljárásokkal.

a keddi tanácskozáson ilyen jellegű tájékoztatást kíván nyújtani az energetikusoknak az országos energiagazdálkodási hatóság. a kérdés fontosságára és az érdeklődésre jellemző, hogy az érintett vállalatoktól az értekezlet rendezőjéhez már előzetesen csaknem 200 kérdés érkezett, amelyekre a tanácskozás előadója meg is adta a választ. /mti/

--

16.45/ju

-43-

17.08

bb 45. szilveszteri ibusz-bál - a fedettuszodában és tucatnyi szórakozóhelyen

1 nbj/hné-ju 1e bs

1967. december 12.

a budapesti szilveszter - a körüti karnevállal, az óbudai kiskocsmák hangulatával, s nem utolsósorban a nemzetközi bálók vidámságával az utóbbi években idegenforgalmi vonzóerővé vált. az ibusz-nál már eddig is több ezer külföldi jelezte érkezését, akik részére egy tucatnyi nemzetközi szilveszteri bált rendeznek. az idei szilveszter egyik slágere lesz, hogy az „ibusz-bálozók”, hajnaltájt a fedett uszodában köthetnek ki: ott is kitűnő zenekar dallamaira táncolhatnak, finom italokat fogyaszthatnak, nagyszabású artistaműsort nézhetnek végig - és reggel az uszoda medencéjében frissülhetnek fel. /mti/

--

bb 47. hatvanezer pár kesztyű terven felül

vid szf/fné-ju ká bs

1967. december 12.

a több mint háromezer embert foglalkoztató pécsi kesztyűgyár kedden teljesítette évi tervét és december végéig még 60.000 női és férfi kesztyűt varr a külföldi és hazai piacra. a gyár fennállása óta most először haladja meg az egy esztendő alatt készített kesztyűk száma a két millió párat. a világmárkás pécsi kesztyűk nagyobb részét exportálják. összesen husz országba szállították az idén.

jövőre 2,100.000 pár kesztyű előállítását tervezik. értékesítését az előzetes kereskedelmi tárgyalásokkal már biztosították. /mti/

--

bb 51. fordított esztendő - a bábsházban

t pr/hné-ju sr bs

1967. december 12.

1967-es műsortervének utolsó bemutatóját tartotta kedden az állami bábsház társulata: színrehozták hárs lászló „fordított esztendő”, című bábkomédiáját. a darab tartalma valóban évvégi: petri péter pál egy „utánozhatatlanul”, rossz kölyök számára szilveszterkor megfordul az esztendő, kötelező, ami azelőtt tilos volt, és minden tilos amit azelőtt el kellett végezni. kovács gyula rendezésében a darabot nagy tapssal fogadták a bábsház törzsvendégei, a budapesti gyerekek. /mti/

16.45/lm

- 44 -

18.52

bb 52. ankét miskolcon a borsodi lakásépítkezésekről

vid szf/sk-ju ká bs

1967. december 12.

az építőipari tudományos egyesület miskolci csoportjának rendezésében kedden miskolcon, a technika házában kétnapos ankét kezdődött a borsod megyei lakásépítkezésekről.

az ankétot, amelyen a borsod megyei és miskolc városi tanács beruházói, a tervezők és kivitelezők, valamint a házépítő kombinát dolgozói vettek részt, az tette különösen időszerűvé, hogy a következő években felépítésre kerülő több ezer borsod megyei és miskolci lakóházat már az új gazdaságirányítási rendszer követelményei szerint, nagyjából ipari módszerekkel, házigyári elemekből állítják össze.

a kétnapos ankéton ismertették a következő évek lakásépítési programját. elsősorban ózdon, tiszaszederkényen, valamint kazincbarcikán építenek nagyobb számú lakóépületet. diósgyőrött új városközpontot emelnek több mint 2000 lakással és közintézményekkel. a miskolci avason csaknem 50.000 lakos jut új otthonhoz. /mti/

--

bb 55. gyémántdiplomás tanárnő pécsett

vid fm/sk-ju ká bs

1967. december 12.

a pécsi tanárképző főiskola tanácsa gyémántdiplomával tüntette ki pácskai ilona nyugalmazott pécsi középiskolai tanárnőt, aki 60 évvel ezelőtt kapta meg tanári oklevelét. /mti/

--

bb 53. elkészült a konzervipar legkorszerűbb litografáló üzeme

a vid kz/sk-ju ká

1967. december 12.

a hatvani konzervgyárban elkészült és megkezdte próbaüzemelését a magyar konzervipar legkorszerűbb litografáló üzeme. a több mint 23 millió forintos beruházási költséggel kialakított új üzem egy óra alatt 5000 tábla konzervcsomagolóhoz használt, ónozott lemez lakkozását, címkézését és feldolgozását végzi el.

/folyt. köv./

16.20/lm

-45-

18.52

bb 53. /elkészült a ... 1. folyt./-lm

az ónozott lemezek hazai lakkozásával, litografálásával évente több százezer dollárt takarít meg a gyár, s így a beruházási költség gyorsan megtérül. az üzem az évm heves megyei építőipari vállalata, az élelmezézipari tervező intézet, valamint a berendezéseket szállító külföldi cégek között kialakult jó együttműködés következtében a tervezettnél fél évvel korábban készült el, s ez önmagában egymillió forint megtakarítást jelent. az új „fémnyomdában”, a legdivatosabb „öltözéket”, kapják a kül- és belsőföldön egyaránt keresett hatvani konzervek./mti/

bb 54. a fejer megyei képviselőcsoport ülése

a vid fm/sk-lm ká

1967. december 12.

az országgyűlési képviselők fejer megyei csoportja kedden ülést tartott székesfehérvárott. a tanácskozáson részt vett és felszólalt herczeg károly, a megyei pártbizottság első titkára és dr. tapolczai jeno, a megyei tanács vb. elnöke is.

a képviselők meghallgatták dr. tapolczai jeno tájékoztatóját a fejer megyei tanács 1968. évi fejlesztési terveiről. mint mondotta: ezek összeállításánál figyelembe vették a jelölőgyűléseken elhangzott észrevételeket és javaslatokat. a tervek szerint a jövő évben elsősorban a városokra, a járási székhelyekre és a nagyközségekre koncentrálnak a fejlesztést. előreláthatólag 1800-2000 lakást építenek, - ebből 690-et tanácsi erőforrásból. az általános lakáshiány enyhítésére - különféle kedvezményekkel - elősegítik a magán-építkezéseket. a vb-elnök bejelentette, hogy néhány községet építési hatósági jogkörrel ruháznak fel.

a továbbiakban a képviselők az import takarmányfehérje-ellátás problémáival foglalkoztak, majd megvitatták soronkövetkező feladataikat./mti/

bb 56. gyáros lászlót, hazánk teheránból végleg hazatérő nagykövetét

tr-lm sr

1967. december 12.

fogadta monammed reza panlavi iráni sah. bucsuzó nagykövetünk látogatást tett amir abbas hoveida miniszterelnöknél, abdollah riázi-nál, a parlament elnökénél, valamint ardeszír zahedi külügyminiszternél. zahedi külügyminiszter vacsorát adott távozó nagykövetünk tiszteletére./mti/

17.32/lm

- 46 -

18.12

bb 58. kulturális központok a tanyákon, televízió a tanya-központokban

b vid fm/fné szo la

1967. december 12.

a művelődésügyi minisztérium bács-kiskun megyében végzett vizsgálatainak tapasztalatairól tárgyalt kedden a megyei tanács végrehajtó bizottsága. a nagy alföldi megyében - állapította meg a vb. elé terjesztett jelentés - nagy erőfeszítéseket tettek többek között az általános iskolai oktatás korszerűsítése érdekében. a körzeti iskolákba járó kisdíjak száma az utóbbi hét évben több mint kétszeresére emelkedett. továbbra is fontos feladat a körzetesítési munka; a megyében működő 481 általános iskolából ugyanis 320 külterületen van, ezek zöme nehezen megközelíthető, s még a minimális oktatási feltételeket is alig lehet biztosítani. ezért fontos feladatként jelelték meg a falusi diákoknak saját erőből történő továbbfejlesztését. jelenleg 12 „tanyai”, kollégiumban 756 kisdíjak hétközi ellátásáról gondoskodnak a megyében.

sokat fejlődött 1961 óta a megye középiskolai hálózata, könyvtári ellátottsága. a falvak egyharmadában korszerű, új művelődési otthon szolgálja a népművelést. hét év alatt tizedre növekedett a középiskolák száma, s jelenleg már 11 középiskolában folyik szakirányú képzés.

részletesen kiterjedt a minisztériumi vizsgálat a nagy tanyavilággal rendelkező megye külterületi lakosságának művelődésiügyi helyzetére. megállapították, hogy a tanyai iskolák többsége a népművelés központjává fejlődött, s a tanyai pedagógusok nagy része komoly munkát végez a közművelődés érdekében. megyeszerte már öt művelődési autó viszi rendszeresen a könyvet, a kiállítási anyagot és a filmeket a tanyákra. kialakították a szövetkezeti gazdák klub-hálózatát és csupán a múlt évben 68 új tsz-klubot hoztak létre a megyében. a kiskunfélegyházi járásban minden tanya-központot televízióval láttak el./mti/

17.55/ju

19.12

-47-

bb 57. új növény- és állatfajták minősítése

t cs/tr-ju ie la

1967. december 12.

Dr. Gergely István mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter-helyettes elnökletével kedden ülést tartott az országos fajtanemesítő tanács. A tanács 16 szántóföldi növényfajta, három gyümölcs- és egy disznófajta, valamint öt állatfajta több évig tartó tudományos vizsgálatának eredményeit tette mérlegre, döntött az elismerésükről, illetve köztermesztésbe vételükről. Az országos mezőgazdasági fajta- és termelési technikai minősítő intézet előterjesztése alapján - 11 növény-, illetve gyümölcsfajta előzetesen elismert fajtának, hetet pedig államilag elismert fajtának nyilvánítottak. Két külföldi származású növényfajta a forgalomba hozatalra engedélyezett, ugyancsak két külföldi növényfajta a forgalomba hozatalra előzetesen engedélyezett fajták közé soroltak.

A tanács most első ízben foglalkozott állatfajták minősítésével. Az előterjesztett öt állatfajta, illetve fajtaváltozat közül egy kosztromai-magyartarka, és egy magyartarkajersey fajtaváltozatot, továbbá két baromfihibridet ismertek el. /mti/

..

bb 59. értékelték az építészeti fotópályázatot

k sb/tr-ju ie la

1967. december 12.

A magyar építőművészek szövetsége és a magyar fotóművészek szövetsége nemrégiben építészeti fotópályázatot hirdetett. A pályázatra 70 fotóművész összesen 117 fényképet küldött. A bírálóbizottság kedden értékelt a pályázatot. Ennek alapján a legjobb sorozatfelvételekért 4.000-4.000 forintos díjat kapott Horváth Lajos és Vidovics István, s 2.000-2.000 forintos díjjal jutalmazták Lantos Miklós és Lelkes László pályamunkáját. Egyedi fényképeiért 1.500-1.500 forintos díjat kapott Horváth Lajos, Lajos László, Nedeczky János, Csák Miklós és Bognár János. Ezenkívül hat szerző 1.000-1.000 forintos díjat kapott, nyolc pályázó fényképeit pedig megvásárolták. A magyar építőművészek szövetsége a jövő év elején kiállítást rendez a pályázat anyagából. /mti/

..

18.00/Lm

- 48 -

le 19.4

bb 60. hideg marad az idő - a hegyekben „sportparadicsom”, - szerdán a déli megyékben újabb havazás kezdődik

i cs/tm-lm ie

1967. december 12.

A kontinens közepén, az ibériai félszigettől a Volga alsó folyásáig óriási területen csendes, többnyire napos, anticiklonális jellegű időjárás uralkodik, ettől északra általában a tél az új és erős havazásokat jelentenek a megfigyelő állomások. A kontinens déli tájain ugyancsak borult az idő, esők, havasok, havazások változtatják egymást. A Szovjetunió európai területeinek északi részén tovább folytatódik a néhány napja kezdődött nagyarányú havazás. A földközi tenger partvidékén viharos szelek, a tírren tenger mellékén orkán erejű viharok dúlnak. A hőmérséklet csaknem egész Európában az évszak normái alatt maradt: általában 2-5, helyenként 6-8 fokos a „meleg-hiány”,.

Hazánk déli tájain kedden még voltak kisebb havazások, de északnyugaton és északon felszakadozott a felhőzet, s több vidéken teljesen kiderült az égbolt. Az ország számos vidékéről jelentettek élénk északi szelet, a Dunántúlon hófúvások voltak. A keddi hőterképek szerint a magasabb hegyeken szinte mindenütt sportolásra alkalmas a hóréteg: valóságos „sportparadicsom”, alakult ki. A mátrában a galyatetőn és a Kékesen 15-20 centiméteres, az ország délnyugati tájain, főleg Nagykanizsa környékén 8-10-15 centiméteres a hóbunda. A tiszántul északi felében viszont még csak foltokban található a hó.

A meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy a keddi maximumok országszerte csak mínusz 2-6 fokra emelkedtek, a Budapestben mért középhőmérséklet 4.1 fokkal maradt el az évszak normáitól. A szerdára virradó éjszaka helyenként valószínűleg lesznek mínusz 10 fok alatti fagyok is. A jelek szerint a hideg idő tovább tart. Szerdán nyugat, dél-nyugat felől megnövekvő felhőzetre, elsősorban a déli megyékben újabb havazásra kell számítanunk, helyenként hófúvások is lesznek. A szerdai maximumok előreláthatólag 0, mínusz 5 fok között alakulnak ki. /mti/

..

18.05/Lm

- 49 -

le 19.4

bb 61. két nap alatt 3.250 köbméter szórt homokot szórtak a budapesti főutvonalakra - a köztisztasági hivatal a belső városnegyedekből már szállítja a havat - küzdelem a sikosság ellen.

ö hbj/tr-ju la

1967. december 12.

a fővárosi köztisztasági hivatal hétfőtől keddig estig összesen 5.323 - zömmel alkalmi - munkást foglalkoztatott a hó-takarításnál, műszakonként átlag 110 szóró- és seprőgép dolgozott, összesen 3.250 köbméter homokot szórtak a budapesti főutvonalakra. gyakorlatilag a villamos és a közúti - autóbusz és trolibusz - forgalmat sikerült komolyabb zökkenők nélkül fenntartani, csupán átmenetileg az autóbuszközlekedés lassult le. a köztisztasági hivatal éppen a forgalom javítására a belső városnegyedek forgalmas utvonalairól már szállítja a prizmákba rakott havat. a meteorológiai intézet keddi esti előrejelzése szerint erős éjszakai fagyok várhatók, tehát a nappal kissé megolvasztható, hólé ráfagy az uttestre, könnyen jégbordák keletkezhetnek. éppen ezért a fővárosi köztisztasági hivatal vezetői kedden este úgy rendelkeztek, hogy szerdára virradó éjjel két órától 100-120 gépkocsi és mintegy 1000 hómunkás szórja a forgalmas uttesteket, nehogy a kora reggeli órákban fennakadás legyen az autóbusz és a trolibusz forgalomban.

hasonlóképpen intézkedett a kpm közúti főosztálya is. az ország területén a legforgalmasabb 3.000 kilométeres utvonalon éjjel-nappal jár és a fagy beálltával rögtön szórja a homokot és a salakot 120 órjári kocsik. amíg azonban a kijelölt szakaszokat ezek az órjári kocsik végighintik, hosszabb idő telik el. éppen ezért a főosztály nyomatékosan felhívja a gépkocsivezetőket az óvatos vezetésre.

számolni kell azzal is, hogy az erős szél torlaszokat emel az utakon. a közúti igazgatóságok 344 nagy teherautóra, 192 traktorra szerelt hóekét tartanak készenlétben, s amint jelentések érkeznek hóakadály-képződésről, a hóekéket azonnal utnak indítják. negyvenöt hatalmas hómaró is rendelkezésre áll, ezeket egyelőre még nem kellett bevetni, de bármelyik pillanatban ezek a nagy munkagépek is indulhatnak a hófutta utakra. /mti/

18.20/Lm

- 50 -

ll 1902

bb 62. tejipari tanácskozás debrecenben

a vid fm/sk-Lm la

1967. december 12.

kedden debrecenben tanácskoztak a tejipari tröszt, a hajdu megyei tejipari vállalat, valamint a tejtermelő állami gazdaságok és termelőszövetkezetek képviselői. a hajdu-bihar, szabolics-szatmár, borsod, pékés és szolnok megyei szakemberek részvételével megtartott tanácskozáson többek között ismertették, hogy hazánkban az egy főre eső évi tejfogyasztás 110 liter. a tejipar célja, hogy ezt az országos tejfogyasztási átlagot évről évre növelje, ebből a célból vitatták meg debrecenben a termelő gazdaságok és a tejipar kölcsönös kapcsolatát az új gazdasági irányítási rendszerben. e kapcsolat keretében a tejipar szélesíteni kívánja a termelőszövetkezetek tevékenységét, elsősorban a falusi tejellátásban. ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy rövideül a tej útja: ahol a termelőszövetkezetek kezdeményezik, azokon a helyeken az ipar a gépi berendezéseket a helybeli feldolgozásra biztosítja. bejelentették, hogy egy esztendeje folyik ennek a szervezése, és jelenleg országos viszonylatban 140 termelőszövetkezet foglalkozik tej- és tejtermékek üzemszerű értékesítésével. máris érezhető, de a későbbiekben még tovább várható, hogy az új kezdeményezés révén javul a falvakban a tej- és tejtermék-ellátás, ezenkívül a termelőszövetkezetek további jövedelemhez jutnak. /mti/

bb 63. utibeszmóló a lengyel kulturában

t pr/hné-Lm la

1967. december 12.

kedden a lengyel kultúra nagymező utcai székházában érdekes utibeszmóló vonzott nagyszámú hallgatóságot: dr. nagy sándor mérnök beszélt lengyelországi élményeiről. bemutatta krakkót, a „második lengyel fővárost”, felidézte történelmét, mai életének hétköznapijait. az előadás után lengyel kisfilmeket vetítettek krakkóról, zakopaneról, s a millenniumát ünneplő ország más tájairól. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

-Lm la

1967. december 12.

a bb 13. sz. hír /szerk. figy. - apró antal beszéde/ 9. folytatásának második bekezdését /„a realisabban gondolkodó... ezeket a törekvéseket.../

v i s s z a v o n j u k !

/mti/

18.30/szb

-51-

ll 1902

bb 64. időjárásjelentés

tr szb la

1967. december 12.

a meteorológiai intézet jelenti december 12-én, kedden este:

ujabb havazás, helyenként hófuvás

várható időjárás szerda estig: időnként megnövekedő felhőzet, elsősorban délen többfelé havazással. megélénkülő, helyenként erős, északi-északkeleti szél. néhány helyen hófuvás, hideg idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0 - mínusz 5 fok között. /mti/

--

bb 65. „turahangverseny,, az erkelben

t pr/hné-lm sr

1967. december 12.

a szocialista országok nemzetközi „sláger-turájának” részvevői kedden az erkel színházban léptek a budapesti közönség elé. a hat ország hathetes táncdal-versenyének magyarországi az utolsó előtti szakasza, az énekesek innen bulgáriába utaznak. a nagyszerű erkel színház-beli hangversenyt - amelyen a szovjetuniót venera majszuradze és vlagyimir makarov, lengyelországot maria koterbska és jan lewandowski, az ndk-t edit haas és ingo graf, csehszlovákiát jarmila vesela és norbert fiebig, bulgáriát pedig margareta nikolova és kiril sehov képviselte - szerdán megismétlik, majd a két est összesített eredménye alapján dönt a zsűri a kitűzött díjak sorsáról. a legjobb férfi, illetve női énekes címet, valamint a közönség díját december 14-én adják át a székesfehérvári vörösmarty színházban tartott hangversenyen.

az erkelbéli est közönsége nagy tapssal fogadta a körverseny két magyar részvevőjét, sárosi katalint és korda györgyöt, akik a szabályok értelmében „hazai pályán,, csak versenyen kívül indulhattak. /mti/

--

20.12/ju

2032

-52-

bb 66. rekorderedmény a művészeti képaukción - 163 kép, több mint 1,2 millió forintért

t kf/tr szb la

1967. december 12.

a bizományi áruház vállalat gazdag karácsonyi ajándékot, 164 kitűnő festményt kínált 17. művészeti képaukcióján, amelyet kedden este a budapesti műszaki egyetem kinizsi utcai nagytermében tartottak meg. az aukciót megelőző nagy érdeklődést mutatja, hogy telt ház, s a végig kitartó közönség hosszú licitálás közepette sokszor a kikiáltási ár többszörösén jutott hozzá a festményekhez. a felkínált képek közül mindössze egy maradt meg. az árverés rekorderedményt hozott azzal, hogy a 163 kép mintegy 480 000 forintos össz-kikiáltási ára helyett 1 236 840 forintot fizettek a műgyűjtők.

mindjárt az első festmény, egyúttal az aukció egyik sokat érő sztárja, aba-novák vilmos „gazdag cirkusz,, -a kétszereséért, 30 000 forintért kelt el. ennél nagyobbra, 16 000 forintra csak id. markó károly „fürdőző nők,, című festményét tartották, amelyet végül kerek 40 000 forintért vásároltak meg. ilyen magas árat festményért a báv árverésein eddig még nem adtak. az aukció legnagyobb karrierjét holland festő képe érte el, amelyért a kikiáltási ár több mint tízszeresét, 16 000 forintot adták. alig maradt mögötte a sikerben vaszary jános „varrónő,, -je, amelyért 1 500 forint helyett 13 000 forintot fizetett új tulajdonosa. az árverés sok-sok érdekes eseménye közül megemlítendő, hogy egy józsefnek kilenc képe - közöttük három 15-10 000 forinton felüli, - átlagosan kétszeres áron, összesen 74 600 forintért talált gazdára. glatz oszkár 21 000 forintért kínált hat képét is 50 300 forintért adták el. lotz károly négy, - összesen 9 500 forintért - árverésre került festményét 30 500 forintra verték fel. /mti/

--

- v é g e -

21.36/szb

-53-

1 egy

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 150-480, 250-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.



mti belső hírek

1967. december 13.

bb 1. karnevál a barátság jegyében - 22-én érkezik az óriás-fenyő - nyolcezren ünnepelnek karácsonykor a parlamentben

i di/hné-ju sr la

1967. december 13.

nyolcezer vendég et - hatezer kék- és vörösnyakkendőst és kétezer ifivezetőt - vár december 25-én és 26-án a parlamentbe a budapesti uttórnó elnökség, az idén karácsonykor is megrendezik a legifjabbak vidám karneválját, amely a pajtások kevés náján 190 000-res fővárosi táborának legjobbjait jutalmazza majd, az első nap délelőttjén a kisdobosok népesítik be a kupolacsarnokot, és a környező termeket, két délután az uttórnóké lesz, végül pedig a második nap estéjén az ifjusági vezetők bálja zárja az ünnepszégsorozatot.

sok élményt, kellemes szórakozást ígér a gondosan megformált program, amelynek középpontjában a ix. világifjusági találkozó jegyében a barátság gondolata áll. az elmúlt esztendők hagyományának megfelelően tétápó, azaz nájós lászó látja el segédeivel, fenyvesi gabival és dobos attilával, a népszérsé énekesnővel, illetve zeneszerzővel a nájigazda tisztét, köszöntőjük után a hatalmas fenyőfa mellett felállított színpadon pereg majd a műsor, amelyben a kisz központi művészegyüttesének uttórnó csoportját, farkas gabit és hacki tamást, hlatki lászót, kibédi ervint, rodolfot, valamint az abc-szájharmónika triót láthatják, illetve hallhatják a gyerekek. talp alá valóról a magyar rádió és televízió tánczenekarának kíségyüttese gondoskodik. az ifjusági vezetők bálján ezenkívül fellép sárosi katalin, mari zsuzsa és aradszky lászó is. az előadóművészek és kisdíákok együttes tolmácsolásában csendül majd fel a világ gyermekeinek dala, amelynek zenéjét mikisz theodorakis komponálta. szemét gyönyörködtető látványosságnak ígérkezik a tűzijáték; néhány percre kinyúnyak a reflektorok fényei és a sötétben szétpukkanó petárdák világítják meg, ragyogják be a hatalmas csarnokot.

/ folyt. köv./

de

-1-